

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 194. szám
1940. augusztus 29., csütörtök

Felelős-szerkesztő:
SZ. JAKAB GEZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1-1938.

Uj vérkeringést...

Az aradi Magyar Népközösség életrevaló felhívással kezdeményező ötlettel fordult a magyar társadalomhoz. A kezdeményezés célja, hogy a vidéki, szegény sorsú és tanulmánygyógy magyar gyermekeknek hajlékot, ellátást biztosítson a városban s lehetővé tegye számukra képességeik fejlesztését. Arad tehetősebb magyar családjaira vár a feladat, hogy otthont biztosítsanak az értelmiségi pályára készülő, szerény anyagi viszonyok között élő vidéki gyerekeknek. Anyagi szempontból elsősorban azokra vonatkozik ez, akiknek nincs gyermekük, hiszen fiukká, vagy leányukká fogadhatnak az iskolaév tartamára egy-egy kis magyart. De erkölcsi vonatkozásban hangsúlyozottan vonatkozik ez azokra az apákra és anyákra, akiknek tanulóskorban lévő gyermekeik vannak. Hány házban nem számít az, hogy még egy növendék-ember ül az asztalnál, hány helyen nem jelent gondot ha megnyitják gyermekszobájukat valaki előtt, akiknek ez a szoba, ez a környezet, ez a lehetőség hidat jelenthet a jövő felé s éppen ezért nem csak lehetőség, de bizonyos mértékben kötelesség is az érvényesülési kezdeményezés felkarolása.

Mert ez a mozgalom túlhaladja a szokásos jótékonyági és emberbaráti kezdeményezések keretét. Több ez, mint egyszerű jótéteményre való felhívás, sokkal több, mint anyanyelvnyit anyagiakban jelent. Utóbbi a falu és város közötti kapcsolatok kiépítése és ugyanakkor mélyreható társadalmi feladat, amelynek hasznát nem csak a tanulási lehetőséghez jutott magyar gyermekek látják, hanem azok is, akik otthont nyitnának számukra. A falu és város barátkozását, megismerkedését, a falu és város gyermekeinek egymáshoz való közelférkőzését jelenti a kezdeményezés és ennek bizony nagy szükségét látja Erdély magyarsága.

Kényszerűen el, mi mindent tanulhat egymástól a közös otthonban összekerült, a mai körülmények között szinte külön világban élő két gyermek. A földdel közeli rokonságot tartó földművesfiú az élet egész más színeire, szépségeire és igazságaira taníthatja meg a bérházak és gyárak, aszfalton felnövő gyermekét, aki pedig közelebb hozhatja új barátját mindahhoz, amit a város jelent. A falu manapság, mivel még bizony nem éi mindenütt közvetlen kapcsolatban a huszadik század rohanó lendületével s bizonyos idegenkedéssel, talán nem túlzás, ha azt mondjuk: ellenérzéssel viseltetik a kilométerekben esekély, jelképesen nagy távolságokra fekvő újítások, a fejlődés száguldo irama iránt.

Korunk hiába a távolságok megszűnésének korszaka, hiába győzték le a messzeséget, mialatt Európa és Amerika között órák alatt közlekednek már a repülőgépek, azért az Aradtól csak néhány kilométernyire lévő falut általában csak kevéssé itatta át még a kor szelleme. Mélyreható társadalmi kérdések maradtak megoldatlanok város és falu között s a földhöz való kapcsolatai révén természetesen maradt földműves életkörülményei viszonyai távolról sem követték az általános fejlődés irányát. A kor irama azt eredményezte, hogy általánosságban az új nemzedék messze került a tegnapi fogalmaitól és életfelfogásától, a mi földműves-társadalmunk-

Tárgyalásra hívták meg Bécsbe Manoilescu és Csáky külügyminisztereket

A tanácskozáson a megbizottakon kívül Ribbentrop német és Ciano olasz külügyminiszter vesz részt

Hitler birodalmi vezér kihallgatáson fogadta Ciano külügyminisztert

Salzburg. Hivatalosan jelentik: Von Ribbentrop német és Ciano gróf olasz külügyminiszter tanácskozássra hívta meg Manoilescu Mihai román és Csáky István gróf magyar külügyminisztereket. Az államférfiak találkozása Bécsben megy végbe, csütörtökön veszi kezdetét és azon a négy államot érdeklő kérdéseket tárgyalják meg.

Bucuresti. Hivatalosan jelentik: Manoilescu Mihai külügyminisztert, Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter és Ciano gróf olasz külügyminiszter tanácskozássra Bécsbe hívták meg. E meghívásnak eleget téve, a külügyminiszter Pop Va ér meghatalmazott miniszter kíséretében ma különvonaton Bécsbe utazott. A két államférfit több szakértő is elkíséri útjára.

Budapest. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A német birodalmi kormány és az olasz királyság kormány meghívásának eleget téve Csáky István gróf magyar külügyminiszter szerda délután Bécsbe utazott, hogy tárgyalásokat folytasson a magyar-román kérdésben Ribbentrop birodalmi külügyminiszterrel és gróf Ciano olasz külügyminiszterrel. A tárgyalások csütörtök reggel kezdődnek. A magyar külügyminiszterrel több szakértő utazik. Teleki Pál gróf magyar miniszterelnök mint megfigyelő vesz részt a megbeszéléseken.

Róma. Hivatalosan jelentik: Ciano gróf olasz külügyminiszter szerda reggel 9 óra 55 perccor repülőgépen Bécsbe utazott. Ciano gróffal együtt mentek Mackensen római német nagy-

követ, Vitetti meghatalmazott miniszter, valamint Olaszország bucuresti- és budapesti követel és a külügyminiszter két titkára. Ciano gróftól Bécsbe való utazása előtt a római repülőtéren a fascista párt főtitkára, az olasz nemzetnevelésügyi miniszter, a belügyi és légügyi minisztériumok államtitkárai bucsúztatták.

A repülőgépen Salzburgba érkező Ciano gróf olasz külügyminisztert Hitler vezér és kancellár kihallgatáson fogadta. A repülőállomáson Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter és Ajeri berlini olasz nagykövet fogadták gróf Ciano grófot, aki Ribbentrop német külügyminiszterrel, Keitel vezérezredessel, Dietrich birodalmi salótonnökkel folytatott bizalmas megbeszélést. Az olasz külügyminiszter a délutáni órákban, Ajeri és Mackensen nagykövetek társaságában elhagyta Salzburgot és Bécsbe utazott, hogy részt vegyen a csütörtök reggel meginduló tárgyalásokon.

Róma. Ciano gróf olasz külügyminiszter utóbb kiadott hivatalos jelentés szerint előbb Salzburgba repült, majd onnan Ribbentrop német birodalmi külügyminiszterrel együtt folytatta útját Bécsbe.

Szerdán folytatták a craiovai tanácskozásokat

Bucuresti. Hivatalosan jelentik: Szerda reggel Alexandru Creteanu román főmegbízott és meghatalmazott miniszter hosszasan tanácskozott Pomeneff bulgár főmegbízottal a craiovai

nál ez az eltulodás kevésbé észlelhető és a fejlődés menete — nem utolsó sorban anyagi vonatkozások miatt —, alig észrevehetően hatott a termőföldek világában. Falvainkat még mindig lassan döcögő vonatok kötik össze a városokkal, — nem egyszer sokkal tovább tart egy-egy levél, vagy újság megérkezése a közeli városból, mint ugyanannak a küldeménynek más, távoli városokban való kikézbeszítése —, a falusi házakban még mindig kőolajlámpák világítanak s mindaz, amit a műszaki haladás az emberiségnek nyújt, részben el sem érkezett, részben el nem érhető, részben pedig — éppen az említett okok miatt —, idegenül fogadott a földműveslakosság részére.

A faluról városba került földműves-gyermekek új gondolatvilágot, új lendületet vihetnek a falu életébe. Felújíthatják, új vérrel táplálhatják a földművestársadalom ellasszódott érdeklődési vérkeringését. Közelebb kerülnek majd ezek a tudni- és tanulmánygyógy ifjak ahhoz, ami a kort jellemzi és ami világszerte nagy átalakításokat végzett már a társadalmi tagozódás terén. Megismerik a várost és nem mint idegenek, vendégek ismerkednek ezzel az élettel, hanem az otthon me-

leg védettségének jegyében. Barátokat szerznek, akikkel közlik gondolataikat és akiktől átvehetik azt, amit a városi gyermek gondol, lát, tud. Nem kószolgatják az idegenizű városiasságot s nem üzletek kiszolgáló asztalán keresztül érintkeznek az ittélő emberekkel, amint apáik és nagyapáik, akik vásárokrá, hetipiacokra jönnek csupán közéak. S ha megismerik is a városi élet sok visszasságát, megtanulják majd azt is, hogy más is létezik az uccák forgatagában, az emberek nyüzsgésében, mint nyereszkedési vágy, fölényes rafinéria, amely állandó vigyázatosságra, résen állásra készíti a falusit.

Igen, ez az igazi népművelő munka. Ha majd azok a falusi fiúk és lányok visszamennek környezetükbe, elviszik magukkal a városiak szeretetét, városi kis pajtásaik barátságát és a megértés, a közeledés szelleme mélyen gyökerező termést érlel majd. A magyar társadalom számára nemcsak feladat, de kötelesség, szellemi élete felfrissítésének elengedhetetlen kelléke az aradi magyarság kezdeményezésének felkarolása és hisszük, ezt a mozgalmat nem csak Aradon, de Erdélyszerte, messze földön megértik és sikerre viszik. (b. k.)

Adakozzunk a magyar közművelődésre!

A Magyar Népközség könyvtára minden magyarnak rendelkezésére áll díjtalanul, A tárgymutató elkészítése előtt könyvadományok szives beutódását kerjük a Iosif Vulcan uca 12. szám alatt levő Központi Irodába

helytartóság palotájában. A két küldöttség jogi és pénzügyi szakértői szerda délelőtt együttes ülést tartottak.

Craiova. Tegnap és ma a román küldöttség szakértői Horea Grigorescu, volt államtitkár, Gheorghe Potopea tábornok és Henry Meitani

Az Uralkodó kihallgatáson fogadta Gigurtu miniszterelnököt, Manoilescu külügyminisztert és Pop Valer meghatalmazott minisztert

Bucuresti. Őfelsége főudvarnagyi hivatalának 84. sz. jelentése: Őfelsége, a király augusztus 28-án munkakihallgatáson fogadta Gigurtu Ion miniszterelnököt, Manoilescu Mihai külügy-

jogi szakértő hosszabb tanácskozást folytattak a Bucurestiből odaérkezett Vespasian Pella szenátorral.

Szerda déli 1 órakor a craiovai román küldöttség a vele együtt működő bulgár küldöttség tiszteletére diszebedei adott a Minerva szállóban.

minisztert, Nicolae Pais ellentengernagy, szárnysegéd, tengerészeti és légügyi minisztert és Pop Valer meghatalmazott minisztert.

ra, annál inkább, mivel ez Róma akarata is. Különben Szíria felé utazó olasz küldöttség érkezett kedden reggel Isztambulba. A küldöttségnek tizenkét tagja van s diplomáciai körökben nagy figyelemmel kísérik azt a tényt, hogy a küldöttség hat tagja vezérkarj tiszti.

A török miniszterelnök vissza-érkezett szemleutjáról Ankarából

Isztambulból jelentik: Seydan miniszterelnök a belügyminiszter és a nemzetgazdasági miniszter kíséretében visszaérkezett a karaboki nagy vasúti pályán végzett ellenőrző utjáról. Izmet İnönü köztársasági elnök fogadta a miniszterelnököt, aki beszámolt az ellenőrzés alatt észleltekről.

A törökök nehéz-ágyúkkal védik a Dardanelleket

Basel. Bucuresti-i lapok híradásai isztambuli táviratra hivatkozva közlik, hogy Törökországban a fontosabb vasútvonalakat és vasúti gócpontokat, valamint a hidakat csapatok őrzik. A Dardanelleknél megkezdték azoknak a nehéz ágyúknak a felszerelését, amelyek Angliából érkeztek s a tengerszorosok védelmére szolgálnak.

Letartóztatták az indiai kongresszus-párt főtitkárát

Moszkva. A Tass hírszolgálati iroda közli: Az indiai alkirályi kormányzat rendelkezése folytán letartóztatták a kongresszus-párt főtitkárát. Ez az intézkedés egész Indiában óriási elkeseredést keltett.

Az indiai kongresszus-párt követeléseit

Moszkva. (Tass.) Az Izvesztia az indiai eseményekkel kapcsolatban legutóbbi ezzel a kérdéssel foglalkozó cikkében megállapítja, hogy a kongresszus-párt most már habozás nélkül a következőket követeli: 1. Emeljék Indiát dominiummá. 2. Helyezzék az indiai bennszülött hadsereget indiai parancsnokság alá. 3. Adják meg a kongresszus-pártnak azt a jogát, hogy szabadon választhasson a háborúba való beavatkozás, vagy a semlegeségi magatartás között. A beavatkozás esetére is a kongresszus-párt joga legyen az, hogy meghatározza, milyen mértékben vegyen részt az anyaország küzdelmeiben.

Német jegyzék Angliához a mentőrepülőgépek megtámadása miatt

Berlin. A DNB iroda közli, hogy a német külügyminisztérium felkérte a svájci kormányt, hogy a német kormány jegyzékét továbbítsák az angol kormányhoz. A legutóbbi időkben, — mondja a német jegyzék, — az angol haderő megtámadta a német tengeri mentőrepülőgépeket, ami a nemzetközi jog súlyos megsértése. A német mentőrepülőgépek külön erre a célra épített fegyvertelen gépek, amelyeket katonai célokra egyáltalán nem használnak, kizárólag emberi életek megmentésére szolgálnak, tekintet nélkül a megmentettek nemzetiségére. Az angolok eljárása nem csupán embertelen, hanem a nemzetközi jog súlyos megsértését is jelenti. Németország az angol eljárásra alkalmasnak látszó intézkedésekkel fog válaszolni.

Lázás védelmi intézkedés a gibraltári sziklavárban

La Linea. A spanyol távirati iroda közli, hogy Gibraltárban lázas védelmi építkezés folyik. A polgári lakosságot már jórészt eltávolították és az elmúlt napon hajózott be 800 indiai alattvalót is azzal a céllal, hogy elhagyja a sziklavárat.

Madrid. (Rador.) A DNB hírszolgálati iroda közli az Algecirásból érkező jelentést, amely szerint az angol hadiflotta még vasárnap éjjel elhagyta a gibraltári kikötőt s ismeretlen irányba távozott.

Olaszország kedvezőtlenül fogadta a lemondott egyiptomi miniszterelnök újbóli kinevezését

Nehéz-ágyúkkal védik a törökök a Dardanelleket — A japánok elfoglalták Tiencsint

Róma. A Giornale d'Italia nagy cikkben foglalkozik Hassan Sabry pasa lemondásával, illetve ismét miniszterelnökké történt kinevezésével.

Az angolok Hassan Sabryt saját emberiknek tekintik és újbóli kinevezése angol kény szerre történt. Jellemző, hogy a miniszterelnök közvetlen az angol-egyiptomi szerződésre vonatkozó tárgyalások eredményének kihirdetése után mondott le, ami azt mutatja, hogy Egyiptomban vannak angolelles áramlatok is.

Ezek a politikusok Egyiptom önállósága mellett törnek lándzsát és azt is tudják, hogy Egyiptom egyetlen vágya az angol befolyás és intrika megszüntetése saját országukban. Az olaszok tisztában vannak azzal, hogy hányszor sértette meg az angol politikai érdek Egyiptom nemzeti méltóságát és Egyiptom megvédésének az örve alatt állandóan fokozza az ottlévő angol csapa-

tok számát.

Egyiptom részéről nem lehet megállapítani eddig semmilyen ellenzést Angliával szemben és így Olaszország kénytelen olyan következtetéseket levonni, hogy „a britannizált Egyiptom” állandó súlyos veszélyt jelent a számára. Itália nem óhajtana háborút viselni Egyiptom ellen, de kénytelen harcolni minden eszközzel az angol imperizmus és azon angol tervezetések ellen, melyek már Egyiptom önállóságának többszöri megsértéséhez vezettek.

Az egyiptomi nemzet — írja a lap — hivatott egyedül, hogy ezt a helyzetet felismerje. Ebben a helyzetben világosságot kell deríteni és nem szabad a helyzet képét annyira elhomályosítani, hogy az angol manipulációk következtében súlyos következmények származzanak ebből Egyiptomra.

Olasz repülőgépek megtorpedóztak egy angol cirkálót

Tripolisz. A Földközi-tengeren egy olasz vízirepülőgépek torpedó lövéssel súlyosan megrongált egy angol cirkálót. Az olasz gép sértetlenül visszatért támaszpontjára. Arról, hogy az angol cirkáló elsüllyedt volna, még nem érkezett értesítés.

Későbbi hivatalos megállapítás szerint az az olasz

vízirepülőgép, amely torpedó lövéssel küldött egy angol cirkálóra, megsérült az angol cirkáló légvédelmi tüzeinek lövegeitől de ennek ellenére sikerült támaszpontjára visszatérnie. Az angol hajó a torpedó lövés következtében kigyulladt, oldalát fordult és minden valószínűség szerint elsüllyedt.

Erelyesen visszautasítja az olasz sajtó az angol léghaderő eredményes támadásairól szóló híreket

Róma. Az olasz lapok válasznak az angol propagandának arra a tendenciózus hírére, mint ha a torinói Fiat-műveket az angolok tönkrebombázták volna. Az olasz sajtó megállapítja, hogy annyi igaz, amit az olasz hivatalos jelentés közöl és eszerint csak egy kis pavilont rongáltak meg az angol bombák, mert a Fiat-művek főműhelyei bombabiztos fedezékekben vannak. Ugyanekkor azonban — írják az olasz lapok — az angol hazugságok helyett jobb lenne, ha megírnák, hogy a német bombázók az angliai ipari létesítmények teljes tönkretételével már megbénították az egész nagybritanniai hadiipart.

Milánó. A Popolo d'Italia az angol rádió által a fentebb hivatkozott cikkében, hogy Milánóra 6000 kg. bombát dobtak az angolok és az ennek nyomán bekövetkezett robbanások füstoszlopai több kilométerre ellátszottak.

Milánó 1.200.000 főnyi lakossága az élő cáfolat ezekre az angol hazugságokra, — írja a lap — melyek nem szolgálnak egyéb, mint hogy az angol közönség figyelmét a belső bajok súlyosságára felül eltereljék.

Az olasz közönséget ezek a hazug hírek éppen úgy nem érdeklik, mint az éjszakai angol támadások.

Róma. A Stefani diplomáciai szerkesztője leszögezi, hogy az angol gépek Németország és Olaszország felett nyílt városokat bombáznak s valószínűleg azt várják, hogy a tengelyhatalmak is hasonlóképpen válaszoljanak. Churchill uté-

ved — írja a Stefani diplomáciai szerkesztője — mert

az olasz és német léghaderő csak katonai célpontokat fog Angliában támadni és így vivja ki a végső győzelmet.

Érdekes, írja a diplomáciai szerkesztő, hogy az angol gépek csak kis és középbombákat dobnak le, amelyek katonai célok támadására alkalmatlanok és céljuk nem egyéb, mint a lakosság demoralizálása. Am lehet, hogy van egy másik céljuk is, jegyzi meg ironikusan a Stefani, ez pedig az, hogy a német-olasz angliai légitámadások idején távol legyenek saját támaszpontjukat képező repülőterektől, amelyeket — mire visszatérnek — már csak romokban találhatnak.

Az olasz csapatok nem hatoltak be görög területre

Bucuresti. Az olasz fővárosban hivatalos cáfolatot adtak ki, amely valótlannak minősíti azt az angol híradást, hogy az Albániában állomásozó olasz csapatok átlépték a görög határt.

Enyhült a olasz-görög feszültség

Bucuresti-i lapok zürichi jelentése szerint Svájcba érkezett hírek úgy tudják, hogy az athéni politikai körök hangulata a legutóbbi olasz-görög feszültség után megnyugodott. Általában véve minden jel arra mutat, hogy meg van a lehetőség a nyugodt kibontakozás-

Mindenki szabadulni akar az angol fonttól

Kopenhága. A dán sajtó hosszasan foglalkozik az angol font helyzetével és megjegyzi, hogy ennek az eddig legszilárdabb pénznemnek tartott valutának a veresége nagy pánikot keltett világszerte. Genfben, Zürichben, Lisszabonban, sőt még Pekingben is sorban állnak az emberek az állami bankok fiókjai előtt, hogy szabadulhassanak a fonttól, mert attól tartanak, hogy az rövid időn belül teljesen elveszíti értékét.

Páris. (Havas.) A francia sajtó szerint azt a nagy szócsatát, amelyet Duff Cooper brit propagandaügyi miniszter: „Nincsen ok az aggodalomra” bejelentéssel kezdett meg, az angolok elvesztették. Ennek tanúsága az, hogy a Times most nyíltan bevalija: Még igen nehéz napok várnak Nagybritanniára. Ugyanigy írják a többi lapok is, amelyek közül a fasiszta ellenességről közismert News Chronicle megállapítja, hogy Duff Cooper kijelentésével ellentétben, igenis nagyon sok ok van az aggodalomra, mert amint a látszat igazolja, a német léghaderő csak kis részét

használták fel eddig még a sziget elleni támadásra, míg a zömét bizonyára a döntő harcokra tartják fenn.

Lloyd George cikke a háborúról

Buenos-Aires. (Rador.) A Stefani olasz hírszolgálati iroda jelenti: A Critica című lapban Lloyd George feltűnést keltő cikket írt, amely többek között a következőket tartalmazza: „Kétségtelen, hogy Németország lekötött bennünket, miközben az olasz haderő súlyos csapásokat mér reánk Előzsiában és Afrikában. Nincs értelme letagadni, hogy a kedvezőtlen időjárás ellenére Olaszország fontos katonai pontokat hódított el tőlünk Brit-Afrikában. Így az olaszok kiűzték bennünket Szómáliából, amelynek pedig kedvező helyzete és katonai jelentősége van a Vörös-tenger felé vezető utvonalon. Megállapíthatjuk, hogy az olasz csapatok benyomultak Kenyába és jelenleg Alexandriát és Port Saidot is veszélyeztetik — fejezi be cikkét Lloyd George.

A Pierlot-kormány beszüntette működését

Vichyből jelentik: A Franciaországban menekült belga kormány, miután erre módja többé nem kínálkozik, megszüntette működését.

Brüsszelből jelenti a Német Távirati Iroda: A Belga Nemzeti Bank tegnap igazgatósági ülést tartott. Ezen az ülésen felszólalt egy flamand szenátor, aki arra kérte Jenson, a belga Nemzeti Bank igazgatóját, hogy miután csaknem hiánytalanul külföldre szállították a belga aranyat, hogy kinek van joga ma rendelkezni a Belgium tulajdonát képező arannyal és a Pierlot-kormány gyakorolhat-e még befolyást a belga bank aranykészletének sorsára. Jenson igazgató azt válaszolta, hogy az előbbeni kormány parancsára szállították külföldre a belga aranyat, amely most angol, amerikai és délamerikai bankok pénzébe fekszik. Legutóbb 1500 millió értékű bankjegyet cseréltek ki Párisban arannyal, ez az összeg talán még visszaszerezhető, de lehetséges, hogy a francia kormány már tovább adta. — mondotta a Belga Nemzeti Bank igazgatója. Aki közölte még, hogy Roosevelt rendelkezése az Egyesült-Államokban zárolták Belgium aranyvagyonát, ugyanakkor pedig közölte azt is, hogy a belga bank egyik igazgatója Londonban tartózkodik és személyesen felülvizsgálja a Belga Nemzeti Bank aranyára.

Műszaki hiba miatt megszólalt Berlinben a légvédelmi jelzőkészülék

Berlin. Technikai hiba miatt szerdán délután 9 órakor váratlanul megszólalt a légi-riadó jelzőkészülék Berlinben. Néhány perc múlva észrevették a műszaki hibát, „veszély elmúlt” jelet adtak le és az élet folytatta rendes menetét.

Elsülyedt brit tengeralattjáró

London. Az angol tengernagyi hivatal jelenti, hogy a „Spearfish” nevű tengeralattjáró hosszabb ideje nem tért vissza és így elvesztettnek tekinthető. A legénység hozzátartozóit erről értesítették.

Egész Francia-Svájcban légi-riadó volt!

Bernből jelentik: Augusztus 27-éről 28-ára virradó éjjel néhány idegen repülőgép 23 óra 30 perckor átrepült svájci területen Brassus és Genf között, valamint a Léman-tavon. Ugyancsak ezen az éjjelen 0 óra 50 perckor újból idegen gépek sértették meg Svájc semlegességét. Egész Francia-Svájcban légi-riadó volt. A gépek repülési irányából megállapítható, hogy angol gépekről van szó.

A szovjet—japán vegyesbizottság döntése határkérdésben

Az a vegyes bizottság, amely Togo moszkvai japán követ és Molotov megbeszélései alapján alakult a mandzsu határ tisztázására,

augusztus 3-án kezdte meg munkáját. Összesen 16 ülést tartottak s a szakértői megbeszélések pozitív eredménnyel zárultak.

A japán alattvalókat eltávolítják Honkongból

Csunking. (Rador.) A Tass-iroda közli a Central News ügynöksége honkongi levelezőjének jelentését, amely szerint megkezdő-

Befejezte első ülészakát a Kanada—USA közös védelmi bizottság

Newyork. Ottawából érkezett hírek szerint a Kanada—USA közötti közös védelmi tanács befejezte munkálatait. A legközelebbi ülés szeptember 9-én lesz

Washingtonban. La Guardia, az amerikai bizottság vezetője kijelentette, hogy az eredményekkel meg van elégedve.

Nem kötik feltételekhez az Egyesült Államokban a hadkötelezettség bevezetését

Washington. A szenátus 59 szavazattal 29 ellenében visszautasította azt a törvényjavaslatot, amely azt kívánja, hogy a kötelező katonai szolgálatot csak a háború kitörése után lehessen bevezetni, vagy pedig akkor, ha a kongresszus megállapítja, hogy idegen beözönlés fenyegeti az USA-t.

Washington. (Rador.) Roosevelt elnök az újságírók előtt kijelentette, hogy az Egyesült-Államok jelenleg 10.015 katonai és vízi-repülőgéppel rendelkezik, valamint hogy a havonkénti szállítások 800 repülőgépre szorítkoznak átlagban. Az Egyesült-Államok kormány

most a pilóták kiképzésére és a repülőgépvárak terelésének fokozására fekteti a főszólvát. Mindkét kérdés megoldása kedvező mederben halad előre.

Newyork. Az amerikai igazságügyminiszterium szigorú vizsgálatot indított Sir Georges Pleishs angol államférfi ellen, aki az USA-ban tartózkodik és aki ellen az a vád, hogy angolbarát propagandával háborus beavatkozásra akarja bírni az amerikai közvéleményt. A hatóságok kijelentették, hogy amennyiben ez beigazolódik visszavonják a tartózkodási engedélyt.

Ismét kitolódott

a postatakarékpénztári betétek kifizetésének ügye

A minisztérium még nem döntött, hogy a postatakarékpénztári betétek kifizetését készpénzben teljesíti-e vagy kötvényeket is felhasználnak erre a célra

Ismételten beszámolt az Aradi Közlöny arról, hogy a postaügyi minisztérium tervbevette a régi magyar postatakarékpénztári betétek kifizetését. Az év elején Bartha Ignác dr., az ügy vitelével megbízott magyar képviselő annak idején azt az ígéretet kapta, hogy a kifizetéseket április elsején megkezdik és a régi koronabetéteket egy a kétfelhöz arányban készpénzben fizetik ki. Ez a kifizetés időközben felmerült akadályok miatt nem történt meg. Később a kormány ugy döntött, hogy a betéteket nem készpénzben, hanem kötvényekben egyenlítik ki. Bartha Ignác dr. többször Bucarestben járt és személyesen tárgyalt az illetékes tennyezőkkel az ügy méltányosabb elintézése érdekében. A postavezérgazgatóságnál közölték, hogy a kifizetéseket részben készpénzben, részben pedig kötvényben eszközlik. Bartha Ignác dr. annak érdekében is közben járt, hogy kiscimletű kötvényekben történjék meg

a kifizetés. A postaigazgatóságnál tett látogatás után a közlekedésügyi minisztériumban interveniált az országgyűlési képviselő, hogy a kifizetéseket teljes egészében készpénzben eszközöljék. Utalt arra hogy a magyar állam a trianoni békeszerződés értelmében átadta a román kormánynak a betétek aranyfedezetét. A közlekedésügyi minisztériumban Enacheșcu államtitkár közölte Bartha Ignác dr.-ral, hogy a kifizetést, amelyet szeptember elsején kezdtek volna meg, részint készpénzben, részben kötvényben, egyelőre leállítja és a kérdést megegyeztetve szakértőkkel felülvizsgálta és azután dönt arról, hogy a kifizetéseket készpénzben eszközlik-e vagy pedig kötvényeket is felhasználnak erre a célra

Bartha Ignác dr. egyébként a közel napokban ismét Bucarestbe utazik, amikor érdeklődik majd az államtitkár döntése felől

URANIA: Nagyfilmek színháza. Tel.: 12-32.

Ma és minden nap: 8, 5, 7.15 és 9.30 órákor

Minden idők leghatalmasabb alkotása! A német ejtőernyős osztagok filmje.

„D. III. 88”-as repülő bajtársak

Eredeti felvételek a nyugati harctérről. — A tolongások elkerülése végett kérjük, jegyéről sziveskedjen előre gondolkodni. — Legújabb USA híradó!

Tudnivalók az új Kereskedelmi Törvényről

(2)

Lényegesen módosítja a részvénytársaságok ügykezelését és belső életét az új törvény

Írta: MIHALIK GYULA bankkezelő

1940. szeptember 15-én megszűnik azoknak az igazgatósági tagoknak, igazgatóknak és felügyelőbizottsági tagoknak működése, akik csődben voltak, gvámság, vagy gondnokság alatt vannak, tiszteességtelen versenyt, vagy csalárd ügykezelés, bizalmi visszaélés, csalás, hamis tanúzás, megvesztegetés miatt elítélve voltak, vagy politikai jogukat elvesztették. Megszűnik azon felügyelőbizottsági tagok működése is, akik az igazgatóság tagjaival negvediziglen rokonok, azok élettársai, vérvul pedig azok, akik az igazgatóság tagjaitól, vagy a társaságtól a felügyelőbizottsági javadalalmazáson kívül egyéb jövedelmet is élveznek.

1941. január 1-étől kezdve a kereskedelmi társaságok csak az új törvény alapján működhetnek s ha ezen időpontig a társaságok alapszabályait, illetve alakuló okirataikat megfelelően nem módosítják, a törvény a vele ellentéző intézkedéseket érvénytelennek tekinti. A lényegesebb változások a következők:

Az egyedüli igazgatósági tag, az igazgatósági elnök, az igazgatóságnak legalább fele, az igazgatóság által esetleg megválasztott szűkebbkörű igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak többsége román kell, hogy legyen. Jogszáink egybehangzó véleménye szerint „román” elnevezés alatt „román állampolgár” értendő. Ez a meghatározás az 1938. előtti törvényekben is

gyakran szerepel s a gyakorlatban nem jelentett többet akkor sem, amikor az 1938. évi alkotmány megjelent. Itt ugyanis az állampolgári kötelezettségekről szóló fejezet kifejezetten „román állampolgár”, a jogokról szóló fejezet ellenben „román” megjelölést használ.

A zsidótörvényt kísérő magyarázat ezzel szemben kifejté, hogy „román” szó alatt „etnikai román” értendő. Ha nincs is erre vonatkozólag még kialakult joggyakorlat, fennáll az a lehetőség, miszerint az államhatalom gyakorlóinak díszkréciójára van bízva, hogy kit tekintenek románnak, kit nem.

Az igazgatósági tagoknak a tőke 100-ad részét képviselő névértékű részvényeket, vagy a napi árfolyamon számított állampapírokat kell óvadék gyanánt letétbe helyezni. Ha a részvénytőke 10.000.000 leinél nagyobb, az ezt meghaladó összeg 300-ad részével növekszik az óvadék. Felügyelőbizottsági tagnak szintén kell az igazgatóság részére előírt óvadék egyharmadát letétbe helyezni. Ha a felügyelőbizottsági tag a Könyvelőtestület tagja, nem kell részvényesnek lennie, viszont nincs mentesítve az óvadékletét kötelezettsége alól, mint a bankoknál. A banktörvény ugyanis teljes egészében érvényben marad. Az óvadék az illető tag működésbe lépésének napjáig helyezendő el. Aki ennek nem tesz eleget, emondottnak tekintetik.

További jelentős módosítások a részvénytársaság belső életében

Részvénytársaságok képviselőit az alapszabályok másoknak is, tehát nem csak részvényesnek, megengedhetnek. Gvámság, vagy gondnokság alatt levőket törvényes képviselőjük képviselhet az esetben is, ha nem részvényes.

A szűkebbkörű igazgatóság és delegált ügyvivő javadalalmazását az igazgatóság határozza meg ugyan, de a határozatot a közgyűlésnek kell jóváhagynia, ha nincs megfelelő alapszabály szerű intézkedés.

A vezérigazgató a szűkebbkörű igazgatóságnak tagja lehet.

Az igazgatóság havonta legalább egyszer, a szűkebbkörű igazgatóság legalább egyszer egy héten, köteles ülést tartani és erről jegyzőkönyvet készíteni. Utóbbinak jegyzőkönyvei az igazgatóság ülései alkalmával bemutatandók.

Igazgatósági tag nem vehet részt oly tárgyalásokon, amelyekben személve közvetlenül, vagy közvetve érdekelve van.

Az igazgatóság és felügyelőbizottság javadalalmazását csakis a közgyűlés állapíthatja meg, míg az igazgatók és vezetőszemélyzet fizetése az igazgatóság hatáskörébe tartozik. (Az utóbbiak ugyanis tisztviselők és fizetésük ellenőrzését a közgyűlés a nyereség-vesztesség-számlán véggezheti.)

Felelősség tekintetében az 1938. évi szöveggel szemben lényeges enyhítés történt: a kellő felügyelet hiányában az igazgatók, vagy a személyzet által elkövetett ténykedésekért és okozott károkért a szűkebbkörű igazgatóság, ha az nincs, a delegált ügyvivő s ha az sincs, az egész igazgatóság felelős. Ugyancsak az egész igazgatóság felelős akkor, ha a ténykedésekről tudomással bírt, de nem intézkedett megfelelően a károk elhárítása érdekében.

A felelősség megállapítása iránti panasz tekintetében a régi szöveg az igazgatósági tagokat egybe veszi az igazgatókkal: hivataluk jogszerűt megszűnik s a közgyűlés helyettesítésükről gondoskodik. Az új szöveg, nagyon helyesen, megkülönbözteti az igazgatókat, akik mint tisztviselők, a munkatörvény rendelkezése, alá esnek s az eljárás befejezéséig legfeljebb felügyelgeszthetők.

Határozatképtelenség miatt elnapolt és megismételt rendkívüli közgyűlés határozatképességének alapszabályszerű megállapítása, az 1938. évi szöveggel ellentétben, most megenkedett.

Az igazgatóság csak akkor köteles rendkívüli közgyűlést összehívni, ha a tőkének fele (nem pedig egyharmada) elveszett.

Hogy a felügyelőbizottság az igazgatóságtól minél függetlenebbül működhesen, működé-

si idejük 3 évre van megállapítva, a korábbi 1 év helyett.

Az alapítók és igazgatósági tagok nyereségrészesedése tekintetében a törvény kimondja, hogy a tisztanyereségből, előbb az amortizációk, nemkülönben a rendes és alapszabályszerű tar-

Budapesten,

a csodás hatású rádiumos gyógyfürdők városában viszkapja egészségét, életkedvét.

Budapest

9 thermalfürdőjével (23°-74° C) 60 hőforrásával, 200 glaubersós gyógyforrásával, napi 55 millió liter vízhozamával a legnagyobb fürdőváros

Budapest

világvárosi környezetben kevés pénzért sokat nyújt. Tökéletes békehangulat. — Vasuti- és vizumkedvezmény. — Háromheti teljes ellátás a gyógyfürdők használatával a legelőkelőbb gyógyszállókban 390 és 560 pengős árban.

FELVILÁGOSÍTÁS:

A Budapesti Központi Gyógy- és Üdülhelyi Bizottságnál, Budapest, V., Vigadó-tér 3 sz.

talékolások quótái biztosítandók és csak azután kerülhet nyereségrészesedés kiütetésére sor, a tisztanyereségnek legfeljebb 10 százaléka erejéig. (Folytatjuk.)

Az angol nehézipar helyzete a jelen háboruban

Miként a szükséges nyersanyagok szállítását előmozdító tonnatartalom óriási jelentőséggel bír a háboruban, úgy a háboru folytatásának első feltétele Nagybritannia számára az acélttermelés biztosítása. Már a jelen háboru előtt is Angliának nagy gondot okozott azon körülmény, hogy acél- és vastermelése sok kívánivalót hagyott maga után nem felelt meg a hadvezetőség kívánalmainak, hogy adott súlyos esetekben a hadsereg ellátását e téren biztosítsa. Nagybritannia nyersacélttermelése az utóbbi években 9 és 12 millió tonna között mozgott, miáltal az Egyesült Államok termelése ennek kétszerese, sőt háromszorosa volt s Németországé az angol termelés kétszerese. Ugyanakkor Oroszország termelése 50 százalékkal haladta meg az angol termelést. Ezen összehasonlító számok világosan mutatják, mennyire hanyatlott Anglia ezen a téren. Maguk az angol szakértők is megegyeznek abban, hogy a nehézipar teljes igénybevétele mellett sem lehet többet termelni, mint 13,5 millió tonna nyersacélt, úgy hogy az illetékes miniszteriumok által előírt 17,5 millió ipari kapacitás egyelőre csak a papíron van meg. E kritikus helyzetet a háboru még jobban fokozta. Az angolok között nagy ijedelmet keltett a háboru kitörése után, hogy az acél árát kétszeresére kellett felemelni. Azonban ezen áremelkedés sem volt képes rendelkezni a szükséges behozatal kérdését. Így a kormány szükségesnek találta saját kézbe átvenni a vas és acél behozatalát, hogy biztosítani tudja elsősorban a hadfelszerelési ipar szükségleteit. Anglia kénytelen a beföldön nem termelt mennyiséget vagy Belgiumból és Luxemburgból fedezni, vagy orientálódni kell az óceánontúli források felé. Így a hiányzó másfélmillió tonna mennyiséget nemcsak, hogy meg kell vásárolnia, hanem haza is kell Angliába szállítania. Belgiumnak és Luxemburgnak is alkalmazkodniuk kellett iparaikkal a háborus feltételekhez, úgy hogy a korábbi évek exportálási lehetősége nagyon is problematikusnak igér-

kezik. Az egyéni elvek szolgálatába helyezett angol nehézipar csak most a háboruban mutatja be nagy hátrányait, mivel nem áll módjában alkalmazkodni a háboru szükségleteihez.

Mint „győző állam” Angliának minden lehetősége megvolt arra hogy nehéziparát kellőleg megszerveze. Vele szemben Németország, mint „legyőzött állam” nem követte el a hasonló hibákat és a békeszerződés nehéz terhei ellenére is értett ahhoz, hogyan alkosson magának egy jó szervezetet a nehéziparban is, melynek révén ezt a gazdasági ágat aztán sikeresen lehessen felhasználni békében és háboruban egyaránt. Az angol ipar fémmel való ellátását nagyon megerősítte azon körülmény is, hogy Anglia — szövetségi szerződése révén — Franciaországot el kell lássa szénnel, mely az angol ipar számára is megterhelhetést jelent, a saját szénhidátása kárára. Mivel sem Franciaország, sem Anglia, melyek mindketten ugyanazon tartalékokból táplálják iparukat, nem tudják előre teljes bizonyossággal meghatározni a következő félévben elhasználandó szénmennyiséget, az angol ipar igen komoly veszélynek van kitéve.

Franciaország azonban annál is inkább rá volt szorultva az angol szénimportra, mivel le kellett mondania a lengyel, német sőt még a belga szénről is. Franciaország 1938-ban Németországból 5 és fél, Belgiumból 3,6, míg Lengyelországból 1,6 millió tonna szén importált. Ma a helyzet az, hogy Angliának kellett mind ezen mennyiségeket szövetséges számára szállítania, az eddig szállított (körülbelül 6,5 millió tonna 1938-ban) mennyiségek mellett. Angol köröktől gyakran lehetett hallani még békeidőkben is a panaszt, hogy az angol nehézipar olykor, olykor a német kokszbekhozataltól függ. Mindezen körülmények természetesen nagy megterhelést jelentenek az angol nehézipar számára és közvetlen kihatással vannak a hadfelszerelési és hajóépítési iparra is.

CORSO nyáron is a legnagyobb slágereket hozza.

MA PREMIER! 3, 5, 7, 15, 9, 15

I. A legötletesebb és legvidámabb bécsi filmremek

II. Sudermann világhírű regényének gyönyörű

Tilos a szerelem

filmváltozata **Hazatérés**

Hans Moser, Carola Böhm, Wolf-Albach Rotty

Zarah Leander, Paul Hörbiger, Leo Slezak

467. számú UFA Journal

Franciaország egykori nagyságait dönti le a megváltozott sajtó A Gringoire cikket ír, hogyan tartóztatták le Mandel volt belügyminisztert

Hosszu hónapokon át tartó szünetelés után néhány nap óta megjelentek a háborút veszített Franciaország lapjai nálunk is. A L'Illustration című híres képszelap, bár az eddiginél jóval kisebb formában és szerényebb tartalommal közli a szövegben és fotográfiákban egy levert országnak eseményeit. A fényképfelvételek jórésze ma is a háborúval foglalkozik, mint-hogy a sajtójuk, így a Paris Soir és a hetenként megjelenő Gringoire minden cikkéből a szemrehányások hangja csendül ki és a háborús bünbakk-keresés szelleme vonul végig a mostani francia sajtó hangján. Akik néhány hónappal ezelőtt még legendás vagy bálványozott katonái, politikusai és diplomatai voltak Franciaországnak, azokat ma a sajtó minden egyes sorában gúny, támadás, sőt igen éles, szinte becsületbevágó hang illeti. Különösen azokat a politikusokat, volt minisztereket támadják, akik a közelmúltban állottak a francia közélet előterében.

A Gringoire legutóbbi számában különösen Daladier volt miniszterelnököt, egykori hadügyminisztert részesítik kiméretlen ostorozásban és a cikk hangot ad annak, hogy Montigny képviselő már 1936-ban több ízben felszólalt a francia parlamentben és felszólította a kormányzatot, hogy Franciaország védelmi erejét szélesítse ki, fokozza fel, mert kérdés, hogy az ország ellent tud-e állni egy esetleges kettős támadásnak. A képviselő később meginterpellálta Daladier hadügyminisztert, de választ soha nem kapott. 1936 április 2-án, amikor Hitler kijelentette, hogy a német hadsereg hatszázezer főről egymillió kettőszázezer főre, tehát a kétszeresére növekedett, megint felszólalt Montigny képviselő a Guv akkori házelnök-től kért felvilágosítást. A házelnök azonban szintén nem válaszolt. Két év telt el — mondja a cikk — és noha Montigny képviselőnek megbízható értesülései voltak a német hadsereg háborús készülődéséről — senkinek hallgatott szavára. Így jutottunk el a cseh-szlovák krízisig. A most folvó római tárgyalások alkalmával — mondja a cikk — a francia hadsereg egyik ezredese kijelentette, hogy a cseh-szlovák krízis idején a francia hadsereg olyan készületlen volt, hogy még ezer szerencse, hogy akkor nem tört ki a háború, mert ez esetben Franciaország nagyobb vereséget szenvedett volna, mint 1870-ben.

A most megjelenő francia lapok támadásainak állandó céltáblája azonban Mandel, volt francia belügyminiszter. Amíg csak néhány hónappal ezelőtt is Mandel belügyminisztert úgy emlegették, mint Franciaország vaskezű férfit, aki egyedül hívott arra, hogy rendet teremtsen és tőle várták a francia háborús közélet megtisztítását addig most, az összeomlás után, feledve van minden érdeme, Mandel volt belügyminiszter ellen a legtendenciózusabb kritikák jelennek meg és úgy állítják be alakját, mint aki egyedül felelős Franciaország tragédiájáért és az ő hanyagsága és éltetődjá miatt következett be a nagy debacle.

A Gringoire egyik cikke például ezt a történetet mondja el Mandel belügyminiszter legutóbbi szerepléséről:

Még abban az órában — írja a cikk — amikor a zür-zavar és a pánik már kolosszális méreteket öltött Párisban, nagy meglepetés és megdöbbenés érte azt a rendőrtisztet, aki arra kapott parancsot, hogy Georges Mandel belügyminisztert, tehát legfőbb urát tartóztassa. Addig még csak Mandel adhatott ki ilyen parancsot, tehát a bátor tiszt nyilvánvalóan azt hitte, hogy tévedés névcsere, misztifikáció forog fenn, vagy ki tudja, talán az Ötödik Hadoszlopnak valamely rossz tréfája ez. Azonban a letartóztatási utasítást felső helyről kapta és így már nem lehetett kétsége.

A következő feladata az volt, hogy meg is találja a minisztert, akit jóbarátai valószínűleg idejében értesítettek a közelgő eseményekről. Sem a lakásán, sem a szívéhez közelálló hölgy szalonjában nem volt található, végül kedvenc vendéglőjében a „Le Chapon Fin”-

Németellenes propagandaanyag a német követség borítékjában

Brassó. Tegnapelőtt Brassóba — és Erdély más városai is — a bucaresti-i német követség borítékjában „bizalmas” jelzésű röpirat érkezett. Ennek a röpiratnak ügyében a bucaresti-i német követség most az alábbi közleményt juttatta el a sajtóhoz: „Az utóbbi napokban Brassóban a posta útján röpiratokat terjesztettek, mely dr. Ewald Bansenak állítólag a háború alatt megjelent „Raum und Volk” című folyóiratából részleteket közöl. A röpirat feladóiként a bucaresti-i német követség, Bucaresti, Str. Victor Emanuel 1. szerepelt. Ez a röpirat németellenes helyről származó propagandaanyag. A román hatóságok megtették a szükséges lépéseket, hogy ennek a propaganda-nyagnak további terjesztését megakadályozzák. A tettesek kiderítése céljából nyomozás indult meg.”

ben a „Finom kappan”-ban találták meg egy ismert és előkelő francia hölgy társaságában. Az egykori miniszter ugyanolyan hideg, visszautasító arccal ült ott, mint az szokása volt. A tiszt közeledett a miniszter asztalához.

— Miniszter ur — mondotta — két szavam volna önhez...

A szem haragosan villant egyet és a szál hidegen sziszegte:

— Beszélhet!

— Bocssáson meg, miniszter ur, de személyes ügy.

Monsieur Mandel megrezen de csakhamar felülkerekedett:

— No jó, Várjon egy percig.

Cseresznyét hoztak. Nagy figyelemmel és egy gourmand gondosságával választotta ki a miniszter a legszebb gyümölcsöket és békésen fogvasztani kezdte.

— Miniszter ur, ez nemcsak személyes ügy, hanem sürgős is.

A tekintetből, amit a rendőrtiszt rávetett, Mandel miniszter megérthette, hogy torradalom van kitörőben Franciaországban.

— Menjünk miniszter ur, az autóm a ház előtt áll... Talleyrand és Fouchének ez a hibrid követője rendíthetetlen nyugalommal felelt:

— Inkább megyek az enyémen.

És valóban a saját autóján ment Mandel miniszter oda, ahol a kormány feje új és más lakóhelyet jelölt ki Franciaország egyik leghatalmasabb ura számára.

Igy irnak ma — az idők érthetk változásával — arról a miniszterről, akit a tegnap Franciaországa még dicsőített.

Elismeréssel adózott a birodalmi véderőnek a németországi katolikus püspökök fuldai értekezlete

Fulda. A németországi római katolikus püspökök konferenciája augusztus 22-én véget ért. Az ünnepélyes záróülésen beszámoltak arról, hogy főként egyházi kérdésekről volt szó, de megemlékeztek, hogy az egyházi vezelmek nagy elismeréssel szölk a német csapatok győzelméről, amelyek a birodalom megvédéséhez vezettek. A német katolikuság nem tudta volna vallási parancsainak előírásait szorgosan követni, ha a haza határainak védelmét a német haderő nem biztosítja, állapítja meg a püspöki konferenciáról kiadott hivatalos jelentés és ezért az eddigi szokástól eltérően, idén a püspökök nem adnak ki pástörlevelet, hanem megvárják a német hadsereg végső győzelmét, hogy akkor ünnepélyes Te Deumok keretében adózzanak a Vitéz német katonák hősiességének és hűségnyilatkozatot tegyenek a birodalom fejének: Hitler kancellárnak. A 48 püspök közül 45 volt jelen a konferencián és betegség címén Faulhaber müncheni bíboros-érsek, valamint Paterborn érsek és az aacheni püspök mentették ki magukat.

Várakozáson felüli forgalom a lipcsei mintavásáron

Lipcse. A DNB jelenti, hogy a német sajtó hasábos cikkekben foglalkozik a lipcsei őszi mintavásár első napjainak sikereivel. Megjegyzi, hogy a forgalom a várakozáson felül volt és különösen Romániából, Norvégiából és Svédországból érkeztek tömeges rendelések.

H. SZIKLAY GIZI

táncitanár

Szeptember hó 1-én, vasárnap délután 6 órakor kezdők és 9 órakor haladók részére megkezdik tánciskoláját a Calea Banatului 8-10. alatti tánctermében. — Magánórák, magánkolonok, Figyelem! Balett táncgimnasztika, ritmika és művész (színpadi) táncok tanítása egyénileg és csoportokban. — Beiratkozások egész nap az iskola helyiségében.

Jugoszláviának alapvető érdeke a Németországgal és Olaszországgal való barátság

Erdekes tájékoztató közlemény a zágrábi minisztertanácsról — Macsek 70 horvát tábornoit követel a jugoszláv hadseregben

Belgrád. (Rador.) Az Avala jugoszláv távirati iroda közli: A szerb-horvát egyezmény megkötésének első évfordulója alkalmával a jugoszláv kormány Zágrábban minisztertanácsot tartott, amelyen hangsúlyozták az ország belső megszilárdulásához vezető egyezmény történelmi fontosságát. A minisztertanács ülése után közleményt adtak ki, amely Jugoszlávia külpolitikájáról a következőket mondja:

„A mai ülésen különleges figyelmet szentelt a kormány a külpolitikának. Magatartásunk az Európában jelenleg zajló nagy események közepette közismert: politikánk célja népünk megoltalmazása és az őszinte és baráti együttműködés politikájának folytatása valamennyi szomszédunkkal és főleg nagy szomszédainkkal, Németországgal és Olaszországgal. A királyi kormány meglepéssel vette tudomásul e ténykedés eddigi kedvező eredményeit és ez a kalomnai külön is hangsúlyozni kívánja, hogy a Németországgal és Olaszországgal való barátság nem alkalmi jellegű, hanem alapvető érdekeinken alapszik. Az utóbbi években határozottan behizonyosodott a napról-napra bensőségebbé váló együttműködés termékenysége. Ma, amikor az egész világ új keresztútra érkezett és amikor új utak nyílnak meg az európai munkarend megszervezése tekintetében Jugoszlávia számot vet azzal, hogy szintén részt kell vennie mindezekben az új eseményekben. Éppen ezért a királyi kormány reméli, hogy nagy szomszédaink — melyekhez baráti kapcsolatok fűznek — figyelembe veszik e baráti ország törekvéseit.”

A közlemény ezután rámutat arra, hogy belpolitikai téren a kormány folytatta a jelenlegi körülmények által igényelt törvényhozási és gazdasági intézkedések átvizsgálását és előkészítését. Jugoszláviának ugyanis alkalmazkodnia kell az új körülményekhez, hogy módszeresen kiaknázhassa gazdasági erejét.

A „Transkontinent Press” hírügynökséggel hivatalos helyről közölték, hogy Macsek, a horvát parasztpárt vezére, a horvátok és szerbek közötti megegyezés első évfordulója alkalmából azt a visszavonhatatlan határozatot hozta, hogy

most már a horvát kérdés maradéktalan megoldását követeli, még pedig a horvátok és szerbek közötti aránynak megfelelően.

Igy horvát részről azt követelik, hogy szüntessék meg az egyoldalú szerb túlsúlyt egy nemzetvédelemben, mint a külpolitikában. Ennek az elvnek megiejelelen

a horvátok azt igénylik, hogy a jugoszláv hadseregben 70 horvát nemzetiségű tábornok legyen.

Ezenkívül követelik, hogy:

1. Javítsák fel az állami bevételeknek a horvát területekre eső részét olyképpen, hogy a pénzügyi hatáskört osszák meg és a horvátok nak engedjenek nagyobb befolyást a jugoszláviai Nemzeti Bank ügyvitelében is.

2. A honvédelmet területi tekintetben is osszák meg és a Horvátországban működő csendőrdandárok kerüljenek horvát parancsnokság alá.

FORUM nyáron is nagy filmeket játszik.

3 órakor matiné

Visszaszerzett boldogság

HENRY FONDA, JOAN BENNETT és LOUIS PLATT-al a főszerepben

467. sz. UFA hirdető! — Előadások: 5, 7.15, és 9.30-kor

ARADI KÖZLÖNY

Aradon: L. S. S. Magyarországi Közlöny

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Évesz évre... 840 lei // Negyedévre 210 lei
Hónapról... 420 // Egy hónapra 70

Husz bucuresti-i solör keres egy nemlétező házat

Bucuresti. (Rador.) Hétfő délelőtt egy jól öltözött ur jelent meg az Athéne Palace szálloda előtti bérkocsisállomáson és mint szabványos mutatókhoz be a gépkocsivezetőknek. Elmondta, hogy ő egy mérnök gépkocsiját vezet, aki a Prága-ucca 12. szám alatt lakik. (Megjegyzendő, hogy a Prága-ucca páros oldalán csak 10-ig terjednek a számok.) Azután gazdája nevében felfogadott egy gépkocsit azaz, hogy a mérnök kocsija most javításban van és bérelt kocsival akar Pradára menni. Az üzlet fejében kilométerenként egy lei jutalékot kért a „kartárstól” és azonnal kiszámította és zsebre is vágta a jutalékot. Azután a felfogadott bérkocsit arra utasította, hogy négy órakeres jelentkezze a megadott címen. A jelzett időpontban nem egy, hanem több mint 20 gépkocsit jelent meg a Prága-uccában és a 12-ös számot kereste. A jólöltözött ur ember más bérkocsisállomásokon is hasonlóképp járt el és egyetlen nap alatt több ezer lei jutalékot szedett ki a hiszékeny gépkocsivezetők zsebéből. A hatóságok megtették az intézkedéseket a jelleményes szélhámos kézrekerítésére.

— TELEKI PÁL MAGYAR MINISZTERELNÖK MEGBESZÉLÉSEI. Budapestről jelentik: Teleki Pál gróf magyar miniszterelnök hétfőn fontos megbeszéléseket tartott Keresztes-Fischer belügyminiszterrel és báró Perényivel, Kárpátalja kormányzóival. Utána a későbbben Lipcsébe utazott Vargha József kereskedelmi miniszter, fogadta. — Teleki Mihály földművelésügyi miniszter beszámolt azokról a tanácskozásokról, amelyeket Németországban Darré közéleti-miniszterrel folytatott.

— Madridba érkezett az olasz nagykövet. Madrid. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelenti, hogy Lequico, Olaszország madridi nagykövete állomáshelyére érkezett.

— Budapestre látogat a német gazdasági élet főbb vezető képviselője, Teleki Mihály gróf magyar földművelésügyi miniszter, aki többnapos németországi tartózkodása után visszatért Budapestre, kijelentette a saját munkatársai előtt, hogy látogatása során újból meggyőződött arról, hogy a német-magyar gazdasági kapcsolatok mennyire hasznosak Magyarország szempontjából. Ugyanakkor közölte, hogy a közeljövőben a német gazdasági élet képviselői látogatást tesznek Budapestre.

— Az új filmbizottság vezetője. Bucuresti. Ma kelt kormányrendelettel — amint már megírta az Aradi Közlöny — négy éves időtartamra új filmcenzurázó hivatalt állítottak fel. A bizottság vezetője Alexandru Busolcanu, a propagandügyi minisztérium vezértükára lett.

— Új repülőteret építenek Budapest közelében. Budapestről jelentik: A magyar sajtó képviselőinek most mutatták be a Budanestől 16 kilométerre lévő Vecsés község határában most épülő úgynevezett Ferihegyi repülőteret, amely egyike lesz Európa legmodernebb repülőtereinek. A voltaképpen repülőtér 700 holdra terjed ki és ezen kívül még egy 180 holdas sportrepülőtér is épül. Az uszágirókat Vitéz Héjjas Iván miniszteri osztálytanácsos kalauzolta, aki ismertette a kereskedelmiügyi miniszter célkitűzéseit és a több éven át készülő repülőtér eddigi munkálatait. Az új repülőtér a földbe mélyített vörös neofénnel van szegélyezve, úgyhogy úgy néz ki mint napjal, derült és ködös időben egyaránt alkalmas lesz a leszállásra.

— NÉMETORSZAGBA UTAZOTT A MAGYAR KERESKEDELMII MINISZTER. Budapestről jelentik: Vargha József magyar kereskedelmiügyi miniszter hétfőn déliben Németországba utazott. A magyar kormányférfi a lipcsei és bécsi nemzetközi vásárt tekinti meg.

— A buza és a kenyér hivatalos ára Franciaországban Páris. A francia kormány a buza árát métermázsánként 214 frankban állapította meg. A kenyérrárak az 1941. évi termésig változatlanok maradnak.

— Újjáépítik a földrendéstől sújtott Erzerumot. Istanbul. A török kormány elhatározta, hogy az anatóliai földrendés során elpusztult Erzerum városát újjáépítik. Az újjáépítési munkálatok szeptember havában kezdődnek meg. Az új várost 3 kilométerre a földrendés sújtotta helytől építik fel.

— Metz püspökének el kellett hagynia a németek által megszállt területet. Clermont Ferrand. (Rador.) A Havas távirati ügynökség közli, hogy a metzi püspök nem elfoglalt területre érkezett, mert a Metzét elfoglalt hatóságok felszólították a város elhagyására.

— KÉSŐ-ŐSZIESRE FORDULT AZ IDŐJÁRÁS MÁRAMAROSMEGYÉBEN. Tudósítónk jelenti: Máramarosszigeten és az egész megye területén több nap óta késő-őszi időjárás köszöntött be. A hűvös időjárás a gyümölcsösökben és a mezőkön egyaránt káros hatással van a termésre.

— Állami traktorokat hocsátanak a gazdaságközönség rendelkezésére. Bucuresti. A földművelésügyi miniszter körrendeletet intézett az ország összes mezőgazdasági kamaráihoz és közölte azokat a feltételeket, amelyekkel különböző mezőgazdasági kategóriák az állam tulajdonát képező traktorokat igénybe vehetnek.

— A Szovjet nem vehet részt a belgrádi mintavásáron. Belgrad. Jugoszlávia meghívást juttatott el Szovjetországhoz, hogy vegyen részt a Belgrádban megtartandó mintavásáron. Szovjetországhoz most arról értesítette a mintavásár rendezőségét, hogy az idő rövidsége következtében nem tud kellően felkészülni a mintavásárra és ezért nem vehet részt. A mintavásáron egyébként tíz állam kiállítói vesznek majd részt.

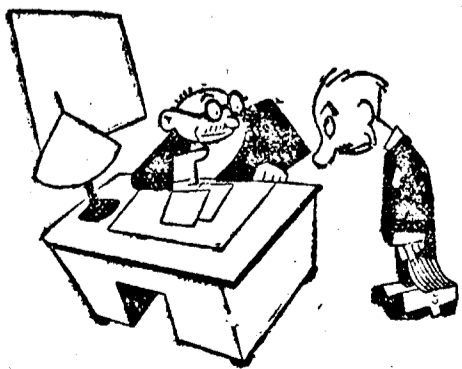
— MEZESKALÁCS-ZONGORAT AJANDEKÖZÖTT EGYIK TISZTELŐJE DOHNÁNYI ERNŐNEK. Budapestről jelentik: Dohnányi Ernő harmincharmadik születésnapjára kedves ajándékokat kapott egy vidéki város főjegyzőjétől. A postacsomagban egy gyönyörű minijáró mézeskalács-zongora volt.

— KARBURÁTOR NÉLKÜLI GÉPKOCSIT KÉSZÍTETEK OLASZORSZÁGBAN. Róma. Az olasz ipari világ valóban szenzációval szolgál az autarchias és az ipari termelés csodálatos találmányával gazdagította a technikát. Egy olyan autót szerkesztettek, amelynek nincsen karburátora és gázzal berendezése folytán kizárólag gáz hajtja, sőt gáz hűtja meg. Az autót már nemcsak országúti közlekedésben, hanem meredek hegyi utakon is kipróbálták — kiváló eredményvel.

— RATH KÖVETSÉGI TANÁCSOS GYILKOSA A NÉMETEK KEZÉRE KERÜLT. Páris. A német csapatok párisi bevonulása alkalmával Grünspann Herschel, Rath német követségi tanácsos gyilkosa, aki az egyik párisi fegyházban fölötte ki bűntetését, a németek kezébe került.

— AZ ÁLLATKIVITEL ALAKULÁSA. A most közölt kimutatás szerint 1940. első hét hónapjában a következőképpen alakult: 13.139 szarvasmarha, 73.797 sertés, 5300 juh és bárány, 5.769.145 kg. sertés-, marha- és bárányhús, 581.146 kg. zsír, 780.689 kg. bálna és 1875 ló.

Bizonyítotték

— Tehát, nagy ipari vállalatnál dolgozott?
— Bizony! — Egy hétig is eltartott, amíg legújabb viccem az iasztól az üzvevezetőig eljutott...

Uj román-olasz gazdasági és fizetési egyezmény lép életbe szeptember 1-én

A lira fix árfolyama: 9.50 lei

A román-olasz gazdasági tárgyalások, amelyeket Bucurestiben folytattak le, befejeződtek. A tárgyalások folyamán megállapították az árucseréi keretét és meggyezés jött létre a jelenlegi helyzet által megkövetelt fizetési feltételekről. Az eddigi román-olasz fizetési egyezmény értelmében a lira árfolyama 8,30 és 10,50 között váltakozott, a leszállításra került áruk és a devizák feltája szerint. Az új egyezmény egyesítette ezeket az árfolyamokat, még pedig olyképen, hogy a 9,50 leles fix és változásoknak alá nem vetett árfolyamot állapította meg. Az új megállapodás egyébként szeptember elsején lép életbe.

— KÉTSZERANNYI REPÜLŐGÉPET GYART NÉMETORSZAG, MINT ANGLIA. Bucurestibe érkezett jelentések szerint angol szakértők, amint az Associated Press közli, megállapították, hogy Anglia havonként ezeröttszáz-ezernyolcszáz repülőgépet tud gyártni. Ezzel szemben a németek repülőgépgyártása eléri a havi háromezretet. Ha az Egyesült Államok repülőgépgyártás terén támogatják Angliát, ugy a közös termelés egy év alatt érné el a Németországit.

— SZTRATOSZFÉRA ALATTI REPÜLŐGÉPEK AZ AMERIKAI LEGIFORGALOMBAN. Lima. (Radiopress.) A „Panagra” légitársaság elnöke kijelentette, hogy Newyork és Lima között sztratoszféra alatti gépeket helyeznek forgalomba. Ezek az utasszállító repülőgépek 10.000 méter magasságban felejtik meg utjukat. Ez a magasság a sztratoszféra alatti zónában van, ahol teljesen nyugodt légkör uralkodik és a repülőgépek itt hét-nyolcszáz kilométeres sebességgel közlekedhetnek.

OLCSÓN és jól tűzifát

Aufricht találaton, Str. DIM. RAICU 15.
Telefon: 10-69

— Kábítószeres rablójá lett operaénekes tragikus halála. Kolozsvárról jelentik: Vladimir Siomin, a kolozsvári opera ismert énekeses hirtelen meghalt. Az „Universul” most a következőket írja az operaénekes hirtelen haláláról. Vladimir Siomin, az utóbbi időben elszenvedett lelki megrázkódtatás következtében kábítószerrel igyekezett csillapítani idegeit. Szenvedélyes morfinista lett és különböző fogásokkal igyekezett biztosítani a mindennapi adagot. A kábítószeres utáni hajszában megismerkedett az egyik kolozsvári egészségügyi intézet szakácsnéjével, aki nagymennyiségű morfiomot szerzett neki. Az operaénekes egy ápolónőt kért meg arra, hogy fecskendezzen be neki egy adag morfiomot. Az ápolónő, aki nem rendelkezett a szükséges ismeretekkel, túl nagy adagot fecskendezett be és a hatalmas morfiom-adag megölte az ismert énekest. Az ügyészség elrendelte az ápolónő letartóztatását.

— LEUGROTT A TIZEDIK EMELETRŐL ÉS CSAK A LABA TÖRT EL. Bucuresti. Constantin Grigorescu 27 éves fiatalember a Calea Victoriei 95. számú házba ment, ahol egy nőismerőse lakik. A leány azonban hűvösen fogadta és a szobába sem akarta beengedni. A fiú veszekedni kezdett, majd amikor az sem használt, egyetlen mozdulattal leverette magát a tizedik emeleti folyosóról. Szerencséjére azonban egy alacsonyabban fekvő ház tetéjére esett és csupán a lába tört el. Sérülésével kórházba szállították.

Vedd fontolóra minden szavadat.

— SÜLYOS GÉPKOCSISZERENCSETLENSÉG NAGYVÁRAD KÖZELÉBEN. Nagyvárad. Sulyos kimenetlő autószerencsétlenség történt tegnap éjjel Báród előtt. Egy magánkocsiban, amit dr. Pop Virgil orvos vezetett, négy hárman foglaltak helyett: dr. Isaicu Lazar, a váradai állami vegyvizsgáló vezetője és felesége, valamint dr. Pop Virgilné. A társaság tegnap este indult el Kolozsvárról és körülbelül éjjel fél 12 órakor érkeztek Báród alá, ahol bekövetkezett a baleset. Közvetlenül Báród előtt, a normális tempóban haladó autó, a felpomályban nekiütött egy fának. Az ütközés következtében az autó üvegeinek szerte hulló szilánkjai könnyebb és súlyosabb sebeket ejtett az utasokon. Legsúlyosabban dr. Isaicu Lazar sérült meg, aki a kocsit vezetett dr. Pop Virgil mellett ült a szélvédőüveg mögött: az üvegszilánkok fejbőrgén hosszú sebeket ejtettek és néhány apróbb üvegszilánk a balszemébe fúródott. Az autókatasztrófa áldozatai másfél óra hosszat veszteltek az országúton, míg egy arra robogó autó felvette őket és beszállította a kórházba, ahol nyomban orvosi kezelésbe vették a sebesülteket és dr. Isaicu Lazaron műtétet hajtottak végre.

A miniszterelnökség közleménye

Bucuresti. A miniszterelnökség hivatalosan jelenti: Besszarabia és Északbukovina kiűritésével kapcsolatban a megfelelő katonai és polgári hatóságok az ország beljebb fekvő részeibe tették át működésük helyét és természetesen a katonaság számára közhatósági intézmények helyiségei is szükségessé váltak. Mindezen körülmény nem szabad, hogy senkit befolyásoljon, mert a hatóságok és minden állami szerv a helyén marad. Csak azon javak és raktárak tekintetében történnek evakuálásra vonatkozó intézkedések, amelyek természetüknél fogva nem lehetnek közvetlenül a határ mentén. Aláírva: A miniszterelnökség.

Elhamvasztották Trockij Leo földi maradványait. Mexikó. (Rador) A DNB jelenti: Trockij Leo földi maradványait kedd délután elégették. Az urnát, amely Trockij hamvait tartalmazta, özvegyének adták át. A Stefani iroda levelezőjének jelentése szerint a Trockij-bizottság engedélyt kért Newyorkból, hogy Trockij kedden Mexikóban elhamvasztott holttestének a maradványait tartalmazó urnát Newyorkba szállíthassa.

Ötvenszázalékos áremelést kérnek a szeszgyárak. Bucuresti. Bucuresti-i lapjelentések szerint a szeszgyárak az idén 20 százalékkal kevesebb szeszt gyártotnak, mint az elmúlt évben. A gyáraknak egyébként nincsenek nagyobb készleteik, mindamellett tartalékot kell felhalmozni, hogy az új termékek kielégíthessék az igényléseket. A szeszmonopól igazgatóságánál rövidesen összeül az ármegeállapító bizottság, mely meghatározza az új árakat. A szeszgyárak legalább 50 százalékos áremelést kérnek, vagyis a szesz árának 20 leiről 30 leire való emelését. Ugyancsak Bucuresti-i lapok közlik, hogy a következő termelési időszakban a szeszgyárak elegendő mennyiségű anyag felett fognak rendelkezni, mert a burgonya és a tengertermés kielégítőnek ígérkezik.

Cintelepeket fedeztek fel Norvégiában. Oslo-ból jelenti: Középnorvégiában igen gazdag cintelepet fedeztek fel. A lelőhely közelében jelentős réztelepek is vannak.

Átvette a Straja Tarii az aradi Hakoah ingóságait. A Straja Tarii ismert rendelkezése értelmében az aradi Hakoah sportegyesület működését beszüntették és az egyesület ingóságait a Straja Tarii tulajdonába mennek át. Szerda délelőtt Ferdinand Gheorghe sportszövetségi titkár megjelent a Gloria-pályán, ahol átvette a Hakoah tulajdonát képező felszerelési tárgyakat, könyveket, iratokat stb. és az öltözőt lepecsételte. Ugyancsak átvette a Hakoah tulajdonát képező ping-pong asztalt, valamint két pár boxkeztvűt.

Figyelem! MEGNYILIK

Cripps moszkvai angol nagykövet felesége és lányai körülfutazzák a földet, hogy Londonból eljussanak Moszkvába. Moszkva. (Event-Press) Cripps moszkvai angol nagykövet felesége, lady Izabel Cripps, aki jelenleg uton van Londonból Moszkvába, utazásának céljára egy havi utat tesz meg. Lady Cripps, aki két lányával együtt utazik, utjának első részét a kanadai Montrealban fejezte be. Innen lady Cripps Vancouverbe megy, ahonnan egy Japánba tartó hajóval megy át Ázsiába. Majd a transzibériai vasúton vszi Moszkvába. Ez a transzibériai vasúttal történő utazás egymaga 11 napot jelent az orosz-mandzsui határtól Moszkváig. Rendes körülmények között — ha Anglia nem állna háborúban Németországgal és a london-moszkvai közvetlen repülőjárat közlekedne — az egész utazás egyetlen nap alatt megtörténhetné.

Jugoszláviában drágul a benzin. Belgrádból jelenti: A benzin árát literenként újból 20 parával emelték. Jelenleg Belgrádban a benzin litere 7.15 dinár, az ország más részeiben pedig 7.50. A múlt év megfelelő időszakában a benzin litere 4.50 dinár volt.

Betörések. Pollák József aradi téglagyáros Campul Linistel-ut 9. szám alatti üzemében betörők jártak. Az eddig még ismeretlen tettesek 8000 lei értékű gépsziját loptak el. Ugyancsak betörők jártak Iszai Béla Serban Voda ucca 3. szám alatti lakásában is. A tettesek álkulcs segítségével jutottak be a lakásba, ahonnan különböző ruhaneműt és más értékű tárgyakat zsákmányoltak.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK: FÖLDES gyógyszerár, Str. Eminescu. KÁRPÁTI gyógyszerár, Bul. Reg. Ferdinand. ROZSNYAI gyógyszerár, Piata Avram Iancu

A temesvári fakereskedők a szállítási nehézségek kiküszöbölését kéri

Temesvári munkatársunk jelenti: A temesvári fakereskedők Ionescu Zaharia elnöke alatt ülést tartottak, amelyen számos fontos kérdést vitattak meg, majd a következő határozati javaslatot hozták:

A hatóságoktól hivatalosan segítséget kérnek, hogy a munkáshiánynak elejét vegyék. Az erdőkben ugyanis hiába van elegendő mennyiségű fa, ha nincsen kitermelő munkás, aki azt a legközelebbi vasuti állomásig viheti. Ehhez szük

séges továbbá még megfelelő mennyiségű teherautó és teherkocsi is, amelyet szintén a hatóságoktól kérnek, hogy ezzel a közeledő télen szükséges famennyiséget a városba hozhassák. Az erdőkben ugyanis rengeteg fa áll a fakereskedők rendelkezésére, ezt azonban a fentebb említett munkaerő és szállítási alkalmatlanság hiányában nem tudják a városba hozni.

Az üléseken állást foglaltak a fakereskedők a fa árának igazságos és időszerű maximálása ügyében is.

Franciaország és Belgium élelmiszerellátása biztosítottnak tekinthető. Berlinből jelenti a Rador: A Német Távirati Iroda a franciaországi mezőgazdasági helyzetet foglalkozik és illetékes körökből származó jelentést közöl, ebből kitűnik, hogy Franciaország és Belgium élelmiszerellátása biztosítottnak tekinthető abban az esetben, ha a rendelkezésre álló készletek szétosztása megfelelő módon történik. Jelenleg még sok nehézséget kell leküzdeni, de semmiesetre sem lehet beszélni az ezeket a területeket fenyegető éhínségről, ahogyan azt az angol propaganda állítja.

A Szablóczky vándordíjas olhoys-bajnokság utolsó fordulója kerül lebonyolításra vasárnap, amelynek során két mérkőzést játszanak le. Az AAC-pályán délelőtt negyed 10 órakor a Birók az Unirea oldboys ellen, fél 11 órakor pedig az Astra a Gloria ellen mérkőzik.

FIGYELEM!

A n. é. közönség tudomására hozom hogy SZÜCSMŰHELYEMET

a görög keleti templommal szemben augusztus 20-án megnyitottam.

ahol a szakmába vágó minden munkát elvállalok, új bundát, valamint átalakításokat, javításokat, stb. szakszerűen és pontosan végzek. Kérem a n. é. közönség szives pártfogását:

MERK JAKAB, szücsmester.

A meg nem szállott francia területen helyreállt a légi forgalom. Vichyből jelenti: A meg nem szállott francia területeken a légitforgalmat a posta és csomagforgalom számára helyreállították. Vichy és Toulouse között naponta, Vichy, Marseille és Algír között hetenként kétszer, Vichy, Tunisz, Algír, Oran és Casablanca között hetenként háromszor közlekednek a légi járatok. Megnyílt a rendszeres légijárat Senegália és Kongó felé is. Ugyanakkor jelenti, hogy a rádiószolgálat újraszervezésével, német ellenőrzés mellett rendszeresítik a rádióhíradót, a külföldi hírszolgálatot és a rendszeres művészi programot.

PELIKAN-BAR

DOLLARHAMISÍTÓKAT LEPELTÉK LE LISSZABONBAN. Washington. (Rador.) Lisszabonban a hatóságok száz dolláros bankjegyeket hamisító központot fedeztek fel. A hatóságok szigorú intézkedéseket tettek, hogy meggátolják a hamisított bankjegyek bevitelét az Egyesült Államokba. Az Associated Press jelenti, hogy a jövőben az összes Portugáliából érkező személyeket megmotozásnak vetik alá.

Rendőrségi hírek. Megírta az Aradi Közlöny, hogy az aradi rendőrség elfogta Mot Gheorghe arad. megyei. Magyarad közszéneli asztalt, aki Mot Elena, magyarádi asszonytól 24 ezer leir loptott el. Mot Gheorghe kihallgatása most fejeződik be és a magyarádi iparosi átkísérték az ügyészségre. A loptott pénz jelentős része már hiányzott. Ezzel kapcsolatban Mot Gheorghe azt vallotta, hogy több ezer leir egyik korcsma tulajdonosnője loptott el tőle akinek helyiségében mulatott. A vizsgálata most ez irányban is folyik. Tegnap délután az aradi rendőrség detektívjei elfogtak egy bucaresti-i munkanélkülit, akit azzal gyanúsítanak, hogy Aradon több betörést követett el. A gyanúsított kihallgatása folyamatban van.

Koholmány a spiritiszta jelenségek 90 százaléka és sok más érdekes cikk társasági és közzgazdasági intimitás, rengeteg szép kép. Lászlóné. Prohászka Elvira és Szegő Nándor nőírásszerzők. Mohor Ilie a vendéglősök jubiláns elnöke, a Hakoah győztes teniszjezői; Vágási József, Löwy József, Szimányi Zoltán, Hunyert Tamás és mások, művészékek és két kltónó nőírásláger kottamelléklete. L. Prohászka-Szegő és Sz. Nagy Endre dalai Kócsy Jenő pompás képeslapja a TÁRSASÁG most megjelent szenzációs számában. Ára 20 lei.

Magyar szülők figyelmébe!

Elkezdés a katolikus főgimnáziumban

A kat. főgimnázium az 1940-41 tanév elkezdő munkálatait a következő sorrendben honyoltta le:

Javító vizsgálatok szept. 2-án A vizsgálat írásbeli és szóbeli részből áll. A vizsgára való becsatolást kérvényezni nem kell. Az I. oszt. felvételi vizsgái szept. 3-án lesznek. E vizsgán csak azok tehetnek meg akik kérvényüket előző nap délelőtt beadták. Az V. oszt. felvételi vizsgái szept. 6-án lesznek. Az év végén éretelt vagy ismétlésre kintott összes tanulók beiratkozása szeptember 4 és 5-én. A javítóok beiratkozása szeptember 6-án. Beiratkozás az I. osztályba szeptember 7-én. A munka minden nap reggel 8 órakor kezdődik, a beiratások 9-től 12-ig tartanak. A beiratkozásnál a következő iratok adandók be: 1. születési anyakönyvi kivonat, 2. keresztlevele, 3. állampolgársági bizonyítvány, másolat 4. iskolai bizonyítvány az 5. n. irattal bizonyítvány. Vani Sancte szeptember 8-án három órakor 9 órakor. Szeptember 9-én megkezdődnek az előadások. Mivel az intézetben az évben még nincs internátusa, kérik azokat a családokat melyek vidéki tanulóikat hallandók magukhoz venni, sziveskedjenek lakelmüket a foglalkozás és az éleány megjelölésével egy cédulán az Intézetben leadni. Az igazgatóság

Aradi róm. kat. leánygimnázium

Az aradi róm. kat. magyar leánygimnáziumban a javító és I. oszt. felvételi vizsgák szeptember hó 2-án reggel 8 órakor lesznek. A beiratások (9-12 óra között), ha addig más rendelt nem jön, 3-án reggel kezdődnek a második, harmadik és negyedik osztály számára, az első osztályban csak hetedikén. Szükséges iratok: 1. születési anyakönyvi kivonat (extrásit stáril elvile) 2. keresztlevele (act de botez), 3. az ana állampolgársági bizonyítványának (certificat de nationalitate) másolata, 4. a IV. elemi oszt. bizonyítvány (adeverinta) és 5. irattal bizonyítvány.

Róm. kat. magyar tanonciskola

Az aradi róm. kat. magyar tannyelvű tanonciskola igazgatósága közli az érdekeltekkel, hogy a javító vizsgák szeptember hó 3-én, csütörtökön délután 3 órakor kezdődnek. Nyomatékosan felhívjuk minden érdekelte tanonc figyelmét arra, hogy a lezart időben az Intézet igazgatóságánál öltöfennil jelenkezzenek, mert a vizsgáról való elmaradás az egész tanév elvesztését vonja maga után. A vizsgák későbbi időpontban nem lehet letenni. A vizsga díjtalan.

STR. DUCA 3.

Az 1940-41 tanévben az Intézetben már mind a három osztály megnyílt. A beiratkozások hétköznapon, szeptember 2-ától 15-ig délelőtt 10-12 óra között az Intézet Irodájában lesznek. Szeptember 15-én a beiratások lezárulnak. Azután csak oly tanoncot iratkozhatnak be, akik szeptember 15-én 12 óra között meg szerződésüket a beiratkozáshoz szükséges okmányok: tanoncszerződés, állampolgársági bizonyítvány (vagy másolat), születési bizonyítvány és iskolai bizonyítvány. (régi névelővel és a tanoncszerződés) A tandíj évi 250 lei ami a beiratásnál egyszerre fizetendő be. Az igazgatóság.

Róm. kat. elemi fiúiskola

Az aradi róm. kat. magyar elemi fiúiskola igazgatósága az érdekelte szülők tudomására hozza, hogy az I. osztályosok felvételi vizsgái augusztus hó 26-tól 31-ig eszközi. A többi hat osztályba szeptember 2-ától 8-ig lehet iratkozni. Hivatalos órák délelőtt 9-12-ig és délután 3-5-ig. A beiratkozók születési anyakönyvi kivonatát hozzanak magukkal.

A róm. kat. magyar elemi leányiskola

Az aradi róm. kat. magyar óvodába felvételük minden magyar lán. és leánygyermek, vallásukönb. ség nélkül. Kívánatos előjegyzéseket minél hamarabb eszközölni. Máskülönb a beiratások szeptember 2-án kezdődnek. Az aradi róm. kat. magyar elemi leányiskolában, ha egyéb rendelt meg nem mástija, szeptember 2-án kezdődnek a beiratások, egyébként folytak az előjegyzések. A beiratások a délelőtt folyamán 9 és 12 között eszközöndők.

ADJUNK

elhasznált, felesleges ruhákat és harisnyákat a

Magyar Népközösség szövészeti tanfolyamára

melyből szőnyeget, különböző értékes árukat készítenek a karácsonyi vásárra. — Segítsük ezzel is a nélkülözőket! — Adományokat átvessz a Központi Iroda Aradon, Iosif Vulcan ucca 12. szám.

SPORT KÖZLÖNY

AAC—AMTE barátságos mérkőzés az idénykezdés előtti utolsó „barátságos” vasárnap főeseménye

Szeptember 8-án kezdődik a kerületi bajnokság

Az alkerületi sportszövetség keddi ülésén keltett volna — az előzetes tervek szerint — a disztrikt-bajnokság sorsolását újból megejteni, miután az AMTE és esetleg a Gloria is bekapcsolódna a kerületi bajnokságba. A szövetség azonban úgy határozott, hogy a bajnokság sorsolását szeptember 3-án ejti meg, a kerületi bajnokság pedig szeptember 8-án veszi kezdetét. Az idény megkezdése előtti előkészületek folytatásaképpen vasárnap ismét barátságos edzőmérkőzések kerülnek lebonyolításra, amelyek közül kétségkívül a legérdekesebbnek az AMTE és az AAC csapatainak találkozása ígérkezik. A most már újból kompletté vált AMTE csapata az atléták jóképességű együttesével méri össze erejét vasárnap az AAC pályán és ezt megelőzően a két csapat kombináltjai, ez

előtt pedig az ifjusági csapatok találkoznak. A piros feketék az AAC elleni mérkőzésre a piljanatnyilag legjobb összetételű csapattal, a következő összetételben állnak ki:

Gerold—Lucian, Kovács—Szurgyi, Szabó, Szegedi—Igná, Léb (Pintér), Dvorzsák, Reinhardt II., Bařtin.

Itt írjuk meg, hogy az AMTE táviratot kapott a szövetségtől, amelyben közölték az egyesülettel, hogy miután nem jelentkezett a B. ligába való részvételre, visszavetették a csapatot a kerületi bajnokságba. Az AMTE a szövetség táviratára ugyancsak táviratban válaszolt és kifejtette, hogy miután az A. ligából való kizárára vonatkozólag ezideig értesítést nem kapott, a szövetség táviratával kapcsolatban nem tud állást foglalni.

Kolozsváron vonult keresztül a német autókaraván

Kolozsvár. Szokatlan látványban volt része kedden délben Kolozsvár járókelő közönségének. Hosszu német autósor, háborus nyelven gépesített osztag vonult be Monostor felől a Királyi Automobil Club székháza elé. Pompás személyautók, valóságos autópulmanok, nagyvereiű teherautók, hátukon különleges gépszörnyekkel ejtették csodálatba a nézőket. A karaván vezetőit az Autóklub vezetési üdvözlötték, köztük Adolf Hühneint, a nemzeti szociálista párt körzetvezérét, a német gépesített járművek igazgatóját. A karavánnak békés céljai vannak. A legjobb német autóversenyzők és motorosok jöttek el a szeptember 1-én rendezendő „Brassó Nagydíja” és a szeptember 8-án „Bucuresți Nagydíja” kirású versenyekre. A karaván rövid pihenő után tovább utazott Brassó felé.

Asbóth nyerte a nemzetközi teniszbajnokságot

Budapest. A magyar nemzetközi férfi-egyes teniszbajnokságot Asbóth nyerte, aki a döntőben 1:6, 6:3, 6:1, 6:3 arányban győzte le Gáborit, 3. Romanoni (olasz) és Macskási.

A vegyespáros bajnoka a Körmőczy—Asbóth-kettős lett, amely a döntőben 6:2, 6:2-re verte a jugoszláv Florian—Mitics párt.

O ELMARAD AZ ŐSZI NÉMET—ROMÁN VALOGATOTT LABDARUGÓMÉRKŐZÉS. A német labdarugó szövetségtől átirat érkezett az FRFA-hoz, amelyben a németek közlik, hogy ősszel nem jöhetnek a frankfurti mérkőzés revansára és kéri, hogy az FRFA jeleljön meg egy tavaszi terminust, amikor a visszavágó mérkőzésre sor kerülhet. Az FRFA válaszában közölte, hogy egy később közlendő áprilisi terminuskor fogja vendégül látni a német válogatott csapatot.

O A B) liga mérkőzések időpontjai. Az FRFA átkarsága összeállította a B) liga bajnokság mérkőzéseinek időrendi táblázatát és eszerint a B) ligás mérkőzések a következő terminusokkor kerülnek lebonyolításra: I. forduló: szeptember 8. II. forduló: szeptember 15. III. forduló: szeptember 22. IV. forduló: szeptember 29. V. forduló: október 13. VI. forduló: október 20. VII. forduló: november 3. VIII. forduló: november 10. IX. forduló: november 17. X. forduló: november 24. XI. forduló: december 1.

O Astra—Crísana az Astra-pályán. Vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel az Astra-pályán barátságos mérkőzés kerül lebonyolításra: az Astra a Crísana CFR csapatát látja vendégül. Előzően a két egyesület ifjusági csapatai mérik össze az erejüket.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

Magyar ügy kapából!

A Román Kupáért folyó küzdelmek első két fordulójának időpontját kitűzték. Október 6-án bonyolítják le az első fordulót, a második fordulóra pedig október 27-én kerül sor.

Wetzer I. Rudolf a Kínzsi egykori kitünő csatára aki már évek óta az okirályságban edzősködik átvesszi a galati-i Gloria CFR edzéseinek vezetését. A Gloria CFR egyébként Capusan, Radu Florian és Negru Rapid-játékosokat fogja szerepeltetni az őszi idényben.

Az FRFA illetékesei tárgyalásokat folytatnak az országos válogatott labdarugó csapat részére létrehozandó keleti tura ügyében. A keleti turára telen kerülne sor és a válogatott Törökországban, valamint Görögországban szerepelne.

TEKESPORT

A Prietenl egyéni versenyt rendez szombaton és vasárnap a Husiparosok otthonában levő versenypályán. három dobás vörz föra-módszer szerint, mely verseny hat legjobbia a Prieteninél már megszokott értékes tiszteletdíjazásban részesül. A verseny szombaton este 8 órakor kezdődik és vasárnap este 9 órakor a holtversenyeket eldöntő rádobásokkal zárul.

Az AAC egyéni versenye ugyancsak szombaton és vasárnap nyer lebonyolítást, az atléták saját kettős versenypályáján háromdobásos vörz föra-módon és a verseny legjobbiai pompás tiszteletdíjakat nyernek. A verseny itt is szombaton este 8 órakor indul és vasárnap este 9 órakor a rádobásokkal nyer befejezést.

A Gutenberg versenyén kiírt tiszteletdíjakok díját 12 fa eredménnyel Nuver József, a Fortuna illusztris elnöke nyerte meg.

A Tricolor felhívja játékosait, úgy az A) mint a B) csoportba tartozókat, hogy vasárnap induló csapatbajnoki küzdelmekre való tekintettel, pénteken este a München vendégklubban levő versenypályájukon teljes számban vegyenen részt az edzésen meri ez alkalommal a csapatösszeállítások is megtörténnék.

A bírói dlak meghatározása élénk vitát provokált a hétfői tanácsülésen, mely alkalommal ugyan még nem történt teljes megállapodás, de elvben már elhatározták, hogy költségmegtérítésként a rendező egyesületek 50 leinyi összeget fizetnek, az egy napon és ugyanazon pályán játszó A) és B) csapatok mérkőzéseinek levezetéséért.

A Gutenberg is benevezett mindkét csoportbajnokságra, de mivel még megfelelő számú versenyzővel nem rendelkezik, a tekekörzeti tanácsa kivételesen megengedte hogy a B) csoportban szereplő csapatában, az A) csoportban szereplő csapat három játékosát szerepeltetheti. Amint azonban megfelelő számú játékosal rendelkezik, e kedvezményt a körzet megvonja.

A francia állam kölcsönt folyósít a háztulajdonosok részére a háboruban összerombolt házak felépítési céljaira

A francia kormány több fontos rendelkezést adott ki a francia gazdasági élet újjászervezése érdekében. Ezt elsősorban az teszi szükségessé, hogy a hadsereg leszerelése gyors ütemben folyik és a katonák nagy tömegben térnek vissza a polgári életbe. Az első intézkedések közé tartozik, hogy a francia vasutaknál ismét visszatér a háboru előtti rendszer, vagyis megszűnik a vasúti hálózatnak és a gördülőanyagnak a hadsereg részére való elrekvirálasa.

Tudvalevő, hogy a háboru következtében a házak tekintélves része elpusztult, a háztulajdonosok pedig nem rendelkeznek a javításhoz szükséges kellő anvagi eszközökkel. Erre való tekintettel a francia kormány elhatározta, hogy a házak javításával járó költségek egy részének viselését az állam vállalja magára. Ezt az intézkedést azonban csak azon esetekben alkalmazzák, amikor gyors javításokkal a házat ismét lakhatóvá lehet tenni. Ez azért szükséges, hogy a visszatérő menekültek részére lakhelyeket biztosítsanak. Az államsegélynek ugyanakkor az építőipar felendítése is a célja, ami által számos munkásnak biztosítanak elhelyezkedést és egész sereg iparág kap munkát. Ugyanez a cél vezette a kormány akkor, amikor úgy döntött, hogy sürgős közmunkák céljaira kölcsönöket folyósít az állam a községeknek, megvéknek és mezőgazdasági szövetkezeteknek. Az erre a célra előirányzott alap mindössze 500 millió frank, így tehát ebből csak rendkívül sürgős esetekben adható kölcsön. Különös gondot fordítanak az utahálózat rendbehozatalára és a villanyhálózat újból való kiépítésére.

A buza árát ezentul a földművelésügyi miniszter állapítja meg, míg eddig ez az ár megállapítás bonyolult módszerrel egy bizottság által történt.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

CSÜTÖRTÖK AUGUSZTUS 29.

Bucuresti, Radio România rövidhullámon. 6.45: Reggeli műsor. Radio România és Radio Bucuresti. 13: Időjelzés, kulturális hírek. 13.15: Hangverseny. 14: Hírek. 14.30: Kreuzer-együttes. „Bécsi zene”. Énekel Franz Töner. 15: Közlemények.

Radio România és Radio Bucuresti. 20: Felolvasás 20.15: Gabriel Năruja énekhangversenye. Olasz zene.

Radio România, Radio Bucuresti és Radio România rövidhullámon. 20.40: Hírek. 21: Szimfónikus hangverseny. Olasz és spanyol művek hanglemezekről. A műsorban Respighi, Vivaldi, Albeniz, De Falla és Granados szerzeményei. 22: Hírek, sporteredmények. 22.20: Hírek a külföld számára német, olasz, francia és angol nyelven. Radio România és Radio Bucuresti 22.40: Beethoven: F-dur (Tavaszi) szonáta. Adolf Busch (hegedű) Rudolf Serkin (zongora). Hanglemmez, 23.05—23.30: Nagy énekesek (hanglemez-műsor)

Budapest I. 7.40: Ébresztő. torna hírek, közlemények, étvend, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Elbeszélések. 13.10: Balalajka zenekar. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 14.30: Kurina Simi cigányzenekara. 15.30: Hírek, műsorközlés. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés hírek. 18.15: A rádió szalonzenekara 18.40: Anyaggazdálkodás az építőiparban. Felolvasás, 19.15: A rák gyógyítása. Czunft Vilmos dr. felolvasása. 19.45: Kedvelt hanglemezek. 20.15: Hírek magyar és román nyelven. 20.25: Pertis Pali zenekara keringőket játszik. 20.45: Kolozsvári gyermekor. Cs. Szabó László dr. felolvasása 21.10: Az Operaház zenekara. Vezényel Dolmányi Ernő. Közreműködik Ditró Csiby József — zongora. 22.40: Hírek időjárásjelentés. 23.10: Lugossy István tárogatózik. 23.25: Cigányzene. 24: Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven. 0.25: Tánclemezek. 1.05: Hírek.

Budapest II. 17.15: Filmdalok lemezekről. 20.45: Cigányzene. 21: Hírek. 21.25: A newyorki magyar könyvtár. Felolvasás. 21.45: A Melles Béla zenekara játszik

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Részletes tájékoztató az új búzaértékesítési rendelkezésről

Szeptember elsején lép életbe a 75 ezer leles vagononkénti fix ár — A liszt árát vidéken a polgármesterei hivatalok állapítják meg

A hivatalos lap hétfői számában minisztertanácsi jegyzőkönyv jelent meg az új hivatalos gabonaárak megállapításával kapcsolatban. E szerint a rossz termés címén eddig 8000 leles megállapított prémiumot a búzáni vagononként 15 ezer leire emelte a kormány, a minőség változása szerinti jóváírásokkal, vagy levonásokkal. A fel-emelt prémiummal a termelő vasúti átlomásán való, vagy uszályba rakott búza eladási ára 75 ezer leire emelkedett.

A minisztertanácsi rendelet a továbbiakban kimondja, hogy a népliszt eladási ára Bucurestiben 12.10 lei, a fehér liszté pedig 16.50 lei. Az ország többi részében a polgármesterei hivatalok és a községi elöljáróságok állapítják meg a lisztárakat a gabonaértékesítő hivatali utasításai alapján. A kiskereskedői forgalomban árusított liszt árát csajádi használatra, úgy állapítják meg, hogy a beszerzési árhoz hozzáadják az árellenőrző törvényben megengedett költségeket és hasznót. A hivatalosan megállapított lisztárak alapján állapítják meg azután a hivatalos kenyérárakat is.

Szükség esetén a nemzetgazdasági minisztérium engedélyezheti, hogy legfeljebb 25 százalékkal árpát öröljenek hozzá a búzához, vagy pedig a búzalisztet árpaliszttel keverjék. Megengedheti a minisztérium egyetlen egységlisztfajtát előállítását, valamint a búza kiörlési százaléknak emelését.

Az örlésre kerülő árpa, valamint az árpaliszt esetében ugyanazon illetékek kerülnek alkalmazásra, mint a búza, vagyis a búzaliszt esetében. A búza 60 százalékos kiörlési százalékát, ami-

lyát a népliszt esetében az 1940-es 177. számú Monitorul Oficialban megjelent 1914. számú minisztertanácsi jegyzőkönyv III. szakaszában tett kötelezővé, arra az örlésre kerülő búzamennyiségre értendő, amelyből az idegen anyagokat már kivonták. A fehér liszt kiörlésében előírt mennyiség teljes kiörléséig.

A rendelet még kimondja, hogy senkinek ve-
het a termelőtől búzát a megállapított áron alul, de felül sem. Ha ezen az áron nem kínálnak elegendő mennyiségű búzát, a nemzetgazdasági minisztérium elrekviráhatja a felalálható búzakészleteket, amelyekért hivatalból megállapítandó árat fog fizetni. A malmok október elsejétől kötelesek a raktárakon állandó tartalékkészletet tartani lisztből, vagy búzából, még pedig az 1939-ben örölt mennyiség kéthónapi átlagának megfelelő tartalékot. A tartaléknál a fehér liszt csak egyharmada lehet a néplisztkészletnek.

A központi búzaértékesítési hivatal elkészíti az érvényben levő rendelkezés figyelembentartásával a standard liszt-típusokat, amelyek összehasonlítás alapján szolgálják a kihágások megállapításánál.

Mindazokat, akik a fenti rendelkezések ellen vétének, az 1938 december 30. évi búzaértékesítési törvény alapján büntetik meg.

A fenti intézkedések 1940. szeptember elsején lépnek érvénybe. Az 1914—1940. számú minisztertanácsi jegyzőkönyv intézkedései, amelyeket a fenti rendelkezés nem módosított, változatlanul érvényben maradnak.

Cáfolják azt a hirt, mintha Németország lengyel lisztet ajánlott volna fel a délkelet-európai államoknak

A Dienst aus Deutschland jelentése foglalkozik azokkal a vádakkal, amelyekkel Churchill és Dalton illették a német kormányt és hadvezetőséget. E vádak szerint Németország nagymennyiségű terményt elvont Franciaországból, sőt Franciaországnak abból a részéből is, amelyet a német haderő nem tart meg szállva és hogy Németország terményszállításra kényszeríti a spanyolokat, holott azoknak sincs elegendő búzájuk. Ezekhez a vádakhoz ujabban még az a vádpont is járul, hogy Németország lisztet ajánlott fel a délkelet-európai államoknak abból a lisztkészletéből, amelyeket Lengyelországtól vont el. E vádakkal szemben a német sajtó megállapítja, hogy az angol bírálat kétféle mértékkel mér. Emlékeztet a német sajtó arra, hogy amikor az angolok az európai szárazföldről kivonultak, nemcsak készleteket és hadianyagot, de terményraktárakat is megsemmisítettek. Tették ezt azzal az indoklással, hogy meg kell ezeket a terményeket semmisíteniök, mert különben azok a német haderő birtokába jutnak. Németország — írja tovább — nem gondol arra, hogy a megszállott országokat kifossa. Emlékeztet a német sajtó arra is, hogy Pétain marsallal és Baudoin külügyminiszterrel a német kormány a készletek kezelésére vonatkozólag megállapodást kötött és hogy Németország ezt a megállapodást lelkiismeretesen be is tartja. Egész nevetséges az az állítás, hogy Németország lengyel lisztet ajánlott fel azoknak a délkelet-európai államoknak, amelyek még szűk termés esetén is el tudják magukat öntermelésükből látni. Ha ezek az államok idegen országokból kisebb mennyiségekben terményeket be is hoznak, mint ahogyan például Jugoszlávia most búzát és tengerit vásárolt Törökországtól, úgy ez csak azért történik, hogy az illető ország az új termésig mutakozó terményhiányát áthidalja.

Nagyon természetes — írják tovább a német lapok — hogy Németország az 1937—1939-ben felhalmozott terménykészleteit a saját szükségletére tartalékolta, nem pedig azok

nak az országoknak számára, amelyeket Németország ellen háborúba uszítottak és amelyeknek ellátási lehetőségeit és készleteit a visszavonuló angol csapatok elpusztították. A spanyol kormány is tiltakozik az ellen a beállítás ellen, amely azt állítja, hogy gazdaságilag meg nem engedhető mennyiségű terményszállításra kötelezte volna magát Németország részére és így saját lakossága ellátását veszélyezteti. Ha Európa egyes részeiben szükségét szenvednek majd — szükség azonban Németországban nem lesz — úgy ennek Angliának az az 1939. szeptemberében tett nyilatkozata az oka, amely a terményeket is hadidugárúknak minősítette és az, hogy az angol haderő visszavonulása során a lakosság terménykészleteit megsemmisítette.

Nagymennyiségű ócskavasat kaptak a belső vasipari vállalatok

Bucuresti. Az összegyűjtött ócskavasból a minisztérium újabb jelentős tételeket osztott szét a belső vasipari vállalatok között. A Resita Művek 9788 tonnát, a Titan-Nadrag-Calan 5323 tonnát, a Vulcan gépgyár 200 tonnát, az Industria Särmei 240 tonnát, a Schiel Testvérek Gépgyár, Brassó 150 tonnát és a Rimma 120 tonna ócskavasat kapott. Fentiek kivül ócska öntöttvasat kaptak az Astra Vagon Arad 100 tonna, Malaxa Művek 570 tonna, Vulcan gépgyár 110 tonna, Vajdaluynyadi Vasművek 50 tonna, Uzinele de fier Cluj 50 tonna, Corvinus vasöntőde 102 tonna, Ferroemail Ploiesti 100 tonna, Schramm Hüttl 80 tonna és a Lemaitre-művek 100 tonna mennyiségben. A többi vasipari vállalatok kisebb tételeket kaptak az összegyűjtött ócskavasból.

Jugoszlávia termése elég lesz az ország ellátására, Belgrádból jelentik: A jugoszláv földművelésiügyi miniszter kijelentette az újságíróknak, hogy Jugoszlávia termése minden körülmények között elégséges lesz az ország ellátására.

Az angol font-beváltási tilalom jelentősége

A londoni devizapiacot már hosszabb ideje az angol hatóságoknak az a főkérvése jellemzte, hogy a font magánforgalmát megakadályozzák és mindenképen fenntartsák a külföldi piacokon az angol nemzeti valuta hivatalos árfolyamát. Ennek a célnak elérése érdekében nemcsak az összes technikai és pénzügyi eszközöket használták fel, amelyek az angol kincstár rendelkezésére állottak, hanem — az angol kormány befolyásának felhasználásával — olyan egyezményeket kötöttek, amelyeknek az volt a hivatása, hogy az egyes piacokon jegyzett „fekete font” elleni hadjáratot támogassák.

Igy például — amint arról a „Neue Zürcher Zeitung” beszámol — a portugál valutát, az „escudos”-t, amelynek árfolyama az angol font magánforgalomban kialakult árfolyamtól függött, az Angol Bank hivatalos árfolyamjegyzékébe iktatták.

Az Angol Banknak az az intézkedése, a mellyel megtiltotta az angol font bankjegyeknek az egyesült királyság területére való bevitelét, világsszerte nagy feltűnést keltett. Ha figyelembe vesszük azokat a technikai nehézségeket, amelyek szinte lehetetlenné tették a fontbankjegyeknek az Angol Bank címére való eljuttatását, valamint azt a rövid határidőt, amelyet a font bankjegytulajdonosok számára biztosítottak, nyilvánvalóvá válik, hogy Anglia egész egyszerűen semmisnek és érvénytelennek nyilvánította bankjegyforgalmának egy részét. Ez az intézkedés semmiesetre sem áll pénzügyi vagy gazdasági okokkal összefüggésben. A londoni piac likviditása nem forgott veszélyben és az angol hatóságok megfelelő intézkedéseket léptettek életbe a bankjegyforgalom növekedésének megakadályozására, egyben pedig a vidéki pénzügyintézeteket ellátták a szorosan szükséges fizetési eszközökkel. Az angol bankjegyforgalom ma 609.5 millió angol fontot tesz ki. A fém fedezet az utóbbi hetekben csökkent és jelenleg 1.109.509 angol fontot tesz ki. A tartalékok 21.5 millió fontra csökkentek. A törvényes fedezet 11.9 százalékos.

Az Angol Bank határozatának szakértők szerint kizárólag politikai jellege van, mivel ezzel az intézkedésekkel meg akarják vonni Anglia ellenségeitől annak lehetőségét, hogy az elfoglalt országokban lévő angol font bankjegyeket fizetési eszközként és főképpen „nemes valutaként” felhasználják a nyersanyagvásárlásoknál. Ez az intézkedés azonban első sorban a semleges országokban, a skandináv államokban, Franciaországban, Belgiumban és Hollandiában lévő fonttulajdonosokat sújtja, ahol számos angol fontba fektették vagyonukat. Franciaországban például sok a fontbankjegy, amelyhez a lakosság részben az angol expedíciós hadsereg révén jutott. Ennek a lakosságnak nem volt alkalma a fontbankjegyek beváltására, annak ellenére, hogy tudomása volt arról, hogy Anglia új bankjegyeket nyom.

Többmillió angol font, amely a különböző külföldi piacokon az Angol Bank kötelezvényeit képviseli, az új fontbankjegyek kibocsátása révén kikerül a forgalomból, ezek a kötelezvények pedig — legalábbis a háború végéig — érvényüket veszítik. Még az a kevés utas, aki Angliába jut, sem vihet oda angol fontot.

Ertekezlet a kolozsvári parkamarában a tüzfai ellátás érdekében. A kolozsvári kereskedelmi és ipar, kamara elnöksége a napokban Eugen Pesa szenátor elnöksége alatt ülést tartott. Az ülésen többek között napirendre került a város tüzfával való ellátásának kérdése is. Megállapították az értekezleten, hogy a CFR igazgatóságának rendelkezése következtében a kereskedőknek módjukban van a kiemelt faúkat elszállítani. Megállapította a kamara elnöksége az is, hogy a kereskedők és fatermelők nem kértek megfelelő vagonokat, ezért a város tüzfaiellátását veszély fenyegeti. Eppen ezért felhívja a kamara területén levő kereskedőket, hogy minél sürgősebben kérienek a vasúttól vagonokat, mert később mikor az őszi termés-szállítás megkezdődik, már nem juthatnak hozzá a vagonokhoz.

Legújabb jelentéseink:

Erelyes német légitámadás egy, a Themzétől keletre fekvő repülőtér ellen

Berlin. (Rador). A német véderőparancsnokság a következő jelentést adta ki: A rossz látási viszonyok következtében a német léghaderő tevékenysége kedden csupán fegyveres felderítésekre szorítkozott amelynek során bombákat dobtak le Gosport kikötő berendezéseire. Augusztus 27-éről 28-ára virradó éjszaka erős német légitámadás bombázták az angliai repülőgépek és hajógyár-üzemeket, ugyiszintén a skóciai gyárakat is. Az éjszaka folyamán ellenséges repülőgépek bombákat dobtak le német területre, különösebb eredmény nélkül. Kielben több ház megrongálódott, azonban a lakosság fegyelmzett magatartása miatt csak egyetlen személy sebesült meg. Három angol repülőgépet lelőtünk, egyet közülük a tengerészeti tüzérségünk lőtt le. Egy repülőgépünk nem tért vissza támaszpontjára. Egy tengeralattjárónk 28.600 tonna ürtartalmu hajúteret süllyesztett el. Az elsüllyesztett hajók egy jólvédett

karaván tagjai voltak. A La Manche-csatornában a francia partok mentén parti tüzérségünk két ellenséges tengeralattjáróra lőtt, amelyeket valószínűleg elsüllyesztettünk. Az Indiai-óceánban a német tengeri erők elsüllyesztették a 6901 tonnás British Commander nevű angol ciszternahajót. Szerdán reggel német repülőgépek támadást intéztek egy, a Themzétől keletre fekvő repülőtér ellen. A repülőtér hangárjaiban nagy tömegű repülőgépek voltak összegyűjtve. Német repülőgépeknek sikerült bombákat ledobniuk és azok a német pilóták akik a repülőtér felett utolsóknak repültek el, kielentették, hogy ott valóságos romhalmoz maradt. A repülővállalkozás után légi harcra került sor, amelynek eredménye előzetes jelentés szerint 8 angol gép lelévése, míg német részről a veszteség 3 repülőgép.

Angol pilóták Skócia helyett tévedésből Worms német városban szálltak le

Berlin. Egy angol repülőgép augusztus 26-án reggel Worms német város közelében leszállt. Az angol pilóták kiszálltak a gépből cigarettára gyújtottak és angol nyelven beszédbe akartak elegyedni az odasielő német földművesekkel. Nagy meglepetéssel vettek tudomást róla, hogy nem Skóciában szálltak le, mint azt hitték, mert a wormsi légvédelmi jelzés hasonló volt

a skóciai repülőterek jelzéseivel. Az angol pilóták elmondották, hogy bombázniuk kellett volna a klingenbergi villanyközpontot Berlinben valamint a tempelhofi repülőtér. A bombázást azért nem tudták végrehajtani, mert a repülőgép irányítójá elromlott és elvesztették a tájékozódást.

Kilencszázezer ember bevonulási kötelezettségéről szóló javaslat került az amerikai szenátus elé

Washington. A szenátus szerdán éjjel szavazta meg 900 ezer ember bevonulási kötelezettségéről szó-

ló törvényt. Johnson szerint napi 1 millió dollár költséget jelentenek a bevonulások.

Emelkedtek Angliában az élelmiszerárak

A Német Távirati Iroda jelenti Londonból, hogy az angliai élelmiszerek árai újra emelkedtek. Ezuttal 3 százalékkal.

Feltartóztatták az angol hatóságok egy spanyol gőzöst

Madrid. A „Suite da Sevilla” gőzöst, amely Buenos Airesből Teneriffába tartott, az angol hatóságok Chiarre Leonánál feltartóztatták, egész postaszállítmányát elkobozták és egy, a fedélzeten levő 71 éves asszonyt letartóztatták.

Tizenhétéves fiatalember gyújtotta fel a touloni környéki erdőséget

Marseille. (Rador). A Havas-iroda jelenti: A rendőrség lefartóztatótt egy 17 éves fiatalembert, aki beismerte, hogy ő követte el augusztus 16-án a Toulontól északra és északnyugatra fekvő erdőségek felgyújtását. A fiatalember touloni származású.

A görög állam vásárolta meg az ország egész szőlőtermését

Athén. (Rador). A Stefani-iroda jelenti: Jóllehet a görög lapok kb. egy hónappal ezelőtt azt írták, hogy az egész korintoszi szőlőtermést teljes mennyiségben megvásárolta Anglia most ugyanezek a lapok dicsérik azt a törvényt, amely előírja, hogy a teljes szőlőtermést a görög kormány vásárolja meg. Ez az intézkedés annak a tevékenységnek a következménye, amelyet az olasz tengerészet a Földközi-tengeri hajózás ellenőrzése során kifejt, kötelezve az angol hajókat, hogy abban a kikötőben maradjanak, amelyben éppen tartózkodnak.

Cáfolják az újabb agrárkiszárlásról szóló híreket

Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi minisztérium hivatalosan cáfolja azokat a tendenciózus híreket, mintha az országban és főként Dobrudzsában új agrárkiszárlások lennének.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69004. számú, 1935 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapítottatott meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések **szavankint 1 leu.** Egyéb apróhirdetés **szavankint 2 leu.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetéseket az alábbiak szerint kell elhelyezni.

ELLÁTÁS	LAKÁS
Irr. család egy-két diákfiút, vagy lányt teljes ellátásra felvenne, zongorahasználattal, Str. Aviator Sava 2. 4045	Lépcsőházi bejárati uccai, parkettás, cserépkályhás, fürdőszobás butorozott szoba a törvényszék mellett kiadó. Bul. Carol 25., földszint. 4. 4053
Iskolásteányokat elvállal teljes ellátással Dózsa Márk, Piața Armand Călinescu 3. 4040	Idős urinő keres jobb családnál üres szobát, fürdőszobahasználattal. Cimeket a kiadóba kér. 4036
Diákfiút teljes ellátásra felvesz uricsád, Str. Aviator Sava 2. 4014	Egyszobás, konyhás, modern lakás két-szobás, konyhás és egy szoba olcsón kiadó. Str. N. Filipescu 35. 4054
ALKALMAZÁST KERES	Kiadó a Bul. Reg. Maria 15. sz alatt 2 nagy szobából álló udvari, földszinti helyiség iroda, vagy raktár részére. 4047
Egyedülálló, intelligens középkorú, izrnő, háztartás vezetését vállalná magányos hölgynél, vagy urnál. Cimeket „Othont keresek” jellegre a kiadóba. 4037	Kiadó 2 és 3 szobás, fürdőszobás parkettás lakás, Mărăsești-ucca 48. 4050
Főzéshez értő, komoly mindenes állást keres. Cim a kiadóban. 4042	Három uccai szobás, komfortos lakás a törvényszéki villanegyedben, I. emelet erkéllyel, november 1-re, esetleg előbbre is kiadó. Str. Dumbrava Rosie 27. 4002
ALKALMAZÁST NYER	Kiadó különbejárati butorozott szoba, fürdőszobahasználattal, Str. Minervei 2 3937
Egy kocsis azonnali belépésre felvétetik. Biciklizni tudó előnyben. Cim a kiadóban. 4044	Összkomfortos, ötszobás, elsőemeleti, balkonos lakás azonnal kiadó. Str. Moise Nicoară 9-11. 3667
Külföldi felvétetik. Central-papírüzlet, Str. Meșianu 11. 4048	Egyszobás, fürdőszobás, kétszoba fürdőszobás és emeletes raktárhelyiség kiadó. Str. Moise Nicoară 9-11. 3668
Házmester kerestetik. Az asszony a takarítást is végezze. Mărăsești-ucca 48.	

Belvarosi haromszobas,
fürdőszobás lakás augusztustól, vagy szeptembertől nagyon olcsón kiadó. Cim a kiadóban.

VÉTEL, FLADÁS

Kifogástalan állapotban levő, hosszú bécsei zongora helyszüke miatt eladó. Megtekinthető déli 12 órától délután 3-ig. Cim a kiadóban.

Hihetetlen erős, horganypléhből készült, két drb. nagy fürdőkád eladó. Cim a kiadóban.

Használt römikövet megvételre keresek. Dr. Singer József, Arad, Str. Moise Nicoară 2.

Rövid, keresztthuros zongora jó állapotban eladó. Cim a kiadóban. 4021

Keresek megvételre régi fekete márványlapokat. Cim a kiadóban. 4052

Keresek megvételre jókarban levő varrógépet. Eugen Breitbart, Str. Baritiu 8.

Modern francia háló eladó. Str. Sarmășgetuza 17. 4043

Román- és magyar nyelvű középiskolai tankönyveket megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek. 4051

Zongora, Stingl gyártmány, olcsón eladó Tempo, Fischer Eliz-palota. Zalogcéduláját olcsón hosszabbítjuk, előleget nyújtunk.

INGATLAN

INGATLANOK eladásának és vételének közvetítése minden árfoszorozatban. **HÁZAK, TELKEK, FÖLDEK SZÖLLŐK, HATSCHKE** ingatlanforgalmi iroda. Arad Bul Carol 46 (Lakás az Yvanovici) Telefon: 16-95. 1505

Megvételre keresek 1-2 lakásos villát vagy kertés házat. Cimeket a kiadóba kérek. 4033

KÜLÖNFÉLEK

BETEG SERTÉSEIT
erősítse az egészségeseiket még idejében tegye ellenállóbbá foszfor- és viaminus

ERŐTAKARMÁNYLISZITEL.
Állandóan raktáron: szénsavas mész, pekk, darált olajpogácsa szárított répaszelet, kutyakalács, stb.
„Universal” Arad, Strada Horia 4.

Elvesztett egy aktatáska, Maxim Victor névre szóló iratokkal. Megtaláló kéri, adja le Str. R. Sirianu 7. sz alatt. 4022

Porszívógép kölcsönbe kapható Kochinál. Str. Eminescu 12. 4009

Vámmalom, 2 hengerezékkel és 2 kőjarrattal bérbeadó. Domeniul Taut. jud. Arad. 4006

Olcsó bevásárlási alkalom a TEMPO bizományi üzletben
Fischer Eliz palota.

Porszívógép 2500. esernyőtartó 250 háromajtós citrom-furniros tükrös, szekrény 5000. papirkosár 100. tál sarkovitrin 300. uriszoba 9000. ágyszodrony 300 török réz dohánvázossal 900. Kelim asztalterítő 2800. antik sakkasztal 1000. Kasmir terítő 900. fehér vaság 1250. 4 kárpitozott szék 580 mahagóni ebédlő 8500. füstölt tölgyebédlő 15.000. zöld vaság. sodrony. éjjeliszekrény 1850. rádióasztal 400. francia háló 11.000 gyermek. iskolapad 700. sportkocsi 2000. állótükör 1400. ágyszodronybetéttel 500 előszobafal 800. 2 személyes rézagy és matracsodrony 4800. modern hálók. íróasztalok kasszák. ebédlőszek nagy választékban.

Zalogkölcsonőket közvetítünk a temesvári zálogházba. elintézésig előleg adunk. Zalogcéduláját megvásároljuk.